

BULETIN SIBIU

BULETIN INFORMATIV ONLINE AL UAR

IUNIE

2025

SIBIU

www.uarsibiu.ro

CUPRINS

SEMNAL

IMUAU Summer School. Schönberg 2025

SEMNAL

Bienala Națională de Arhitectură 2025 – „ALTFEL”

SEMNAL

Agora FOR Sibiu

INFO 1

Expo „In Memoriam Călin HOINĂRESCU”. Partea a II-a
de Ana DONȚU

INFO 2

SHARE Inside Architecture
de Ana DONȚU

INFO 3

Credință și foc
de Ioana MIHĂIESCU

INFO 4

Au înnebunit salcâmi
de Ana DONȚU

INFO 5

De-a Arhitectura Talks
de Ana DONȚU

INFO 6

Dezbateri sibiene în actualitate
de Dorin BOILĂ

INFO 7

Conferința aniversară a INCD URBAN-INCERC
de Alexandru-Ionuț PETRIȘOR

PRIMIM DE LA CITITORI

Jurnal de călătorie
de Alexandru ANTONESCU

Schönberg 2025

Dealul Frumos 7 - 20 iulie 2025

un proiect al :

finanțat de :

Școala de vară IMUAU Summer School Schönberg are ca obiectiv de studiu specificul arhitecturii și peisajelor transilvănene cu gospodării săsești, tipice satelor din sudul Transilvaniei. Programul școlii de vară se desfășoară pe principiul „learning by doing”, constând în ateliere practice de meșteșuguri locale (tâmplărie, dulgherie, fierărie), dar și de cercetare - peisagistică și antropologie. Este vorba despre un program de cooperare între mediul universitar de arhitectură, organizații de specialitate și invitați speciali, care vine în sprijinul unei nevoi reale de experiență practică și de intervenție pe clădiri de patrimoniu. Astfel, participanții au ocazia să contribuie prin intervenții practice sub îndrumarea unor tutori avizați respectând principiile de restaurare sau de remodelare - acolo unde este cazul.

De asemenea, unul dintre scopurile acestei școli de vară este abordarea arhitecturii vernaculare, de valoare, în context contemporan: prin intervenții noi de arhitectura atât de necesare unor scenarii de utilizare viitoare, care să aducă plus valoare locului, care să fie bine dozate și acordate în peisajul patrimoniului arhitectural și natural existent. Demersul are un caracter profund educativ, menit conștientizării valorilor existente și abordării lor prin implicarea studenților în întreg procesul de analiză, gândire și acțiune - fie că este de conservare/restaurare sau de proiectare.

De asemenea, urmărim o apropiere și mai mare față de comunitatea locală din Dealu Frumos, continuând proiectele din anii trecuți prin interacțiunea constantă cu meșteri locali și membrii ai comunității. Îmbinarea prezentărilor teoretice „la fața locului” cu exersarea alături de meșteri a tehnicilor autentice de dulgherie, tâmplărie sau fierărie, precum și cadrul social și cultural informal, în care se creează legături profesionale și umane ne-au confirmat atractivitatea și îmbunătățirea constantă a procesului de învățare propus.

Ediția IMUAU Summer School Schönberg 2025 propune pe de o parte, continuitatea lucrului cu tehnici de meșteșug autentice prin trei ateliere de meșteșuguri: tâmplărie, dulgherie și fierărie, dar și un atelier de peisagistică și unul de antropologie pentru analiza contextului, pentru identificarea și înțelegerea elementelor identitare specifice acestei zone etnografice și acestei populații multietnice, în vederea elaborării unei strategii viitoare de dezvoltare a satului. Considerăm că implicarea unor specialiști din domenii complementare este necesară arhitectului în sensul unei bune înțelegeri atât a mediului construit și a celui natural, în care operăm, cât și a celui uman, de care depinde viitorul a tot ceea ce încercăm să păstrăm și să valorificăm. Rezultatele atelierelor de peisagistică și antropologie pe care le vom desfășura în acest an, vor reprezenta baza unor noi teme de abordare a patrimoniului local în relație cu comunitatea.

Atelierele practice se vor concentra pe realizarea componentelor mobile necesare finalizării proiectelor anterioare. În ultimele ediții, realizarea închiderilor bucătăriei a reprezentat o temă exemplară pentru a cunoaște și exersa punerea în operă a materialelor tradiționale și a detaliilor specifice de tâmplărie din resurse locale: lemn, pigmenți naturali, tratamente pentru lemn și variante de etanșeizare.

Bienala Națională de Arhitectură 2025, ediția a XVI-a – „ALTFEL”

Este momentul să privim arhitectura ALTFEL. Lumea s-a schimbat. Pandemia, conflictele, crizele globale ne-au forțat să regândim cum trăim, cum lucrăm, cum construim. Realitatea evoluează rapid, iar tehnologia, știința și inteligența artificială, politica rescriu regulile arhitecturii.

BNA 2025 este un manifest al inovației, un laborator de idei despre provocări și soluții, despre limite și posibilități. Este locul unde arhitecți, urbanisti, ingineri, designeri, vizionari și comunități își unesc forțele pentru a promova arhitectura din România.

Nu construim doar clădiri, creăm experiențe. Avem nevoie de spații care evoluează odată cu noi. **Flexibilitate, sustenabilitate, inteligență. ALTFEL.**

Arhitectura este cu și despre oameni. Despre felul în care ne simțim într-un loc, despre interacțiuni și conexiuni. **Orașele trebuie să devină mai umane, spațiile mai vii. ALTFEL.**

Într-o lume cu resurse limitate, arhitectura trebuie să ofere soluții care protejează mediul și îmbunătățesc calitatea vieții. **Clădiri verzi, orașe eco, regenerare urbană, surse alternative de energie, design responsabil. ALTFEL.**

Arhitectura este inovație, dar inovația, inteligența artificială, realitatea augmentată, tehnologiile emergente trebuie să servească umanitatea. **AI și suflet. High-tech și emoție. ALTFEL.**

Nu renunțăm la trecut, îl redefinim, pentru că arhitectura poate îmbina patrimoniul cu viitorul. **Restaurare, reinterpretare, reinventare. ALTFEL.**

ÎMPREUNĂ reconstruim lumea prin echilibrul dintre natural și artificial, dintre tradiție și inovație, dintre local și global, pentru un mediu adaptabil, sustenabil și conectat la nevoile oamenilor. **ALTFEL.**

Adaptare. Contribuim la reconstrucția orașelor pentru o lume în continuă transformare.

Legătură. Dorim ca spațiile pe care le construim să fie mai incluzive, durabile și inteligente.

Transformare. Facem totul ca să oferim trecutului un viitor prin patrimoniul arhitectural.

Fundament. Încercăm ca prin arhitectura să redăm identitate și speranță.

Experiență. Sperăm să transformăm inovația în experiență, trecutul în viitor și structura în emoție.

Libertate. Promovăm schimbarea pentru un viitor mai bun.

Bienala Națională de Arhitectură 2025 este apelul **Uniunii Arhitecților din România** la reflecție și acțiune.

Fii parte din schimbare și participă la BNA 2025!

ALTFEL!

Pentru mai multe detalii accesați: <https://www.uar-bna.ro/>

Agora FOR Sibiu

ARHITECTURA ȘI IDENTITATEA ORAȘULUI

- CUM PĂSTRĂM IDENTITATEA SIBIULUI ÎN DINAMICA URBANĂ ACTUALĂ?

De ce o Agora cu tema Arhitectura și identitatea orașului - cum păstrăm identitatea Sibiului în dinamica urbană actuală?

Sibiul este un oraș cu o identitate arhitecturală și urbană distinctă, care a contribuit în mod esențial la imaginea sa la nivel național și internațional. În dinamica urbană a ultimilor ani, zone construite protejate din oraș precum Centrul Istoric, Piața Unirii, Cartierul Iosefin-Măierimea Porții Cisdădiei, Cibin Centru, Măierimea Porții Ocnei sau Parcelările Zimmermann-Fonn au făcut și fac în continuare obiectul unor investiții publice sau private, care presupun, cel mai adesea, clădiri cu estetică și funcțiuni diferite de fondul construit existent. Aceste intervenții reprezintă, de multe ori, o provocare pentru coerența vizuală și funcțională a orașului Sibiu și ne aduc adesea în fața unei întrebări: cum poate fi găsit un echilibru între nevoia orașului de a se dezvolta și necesitatea păstrării și valorificării fondului construit existent, de valoare?

Detalii legate de Agora cu tema Arhitectura și identitatea orașului - cum păstrăm identitatea Sibiului în dinamica urbană actuală?

- Loc desfășurare: Sediul OAR, filiala Sibiu-Vâlcea, str. Mitropoliei, nr. 17, Sibiu;
- Zi și oră: vineri, 4 iulie, ora 18:00;
- Moderator: Liliana Cazacu - lect. dr. arh. la Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” și director al Extensiei Universitare Sibiu a UAUIM;
- Invitați la discuție (în curs de confirmare):

Astrid Cora Fodor, Marius Jivan, Paul Mureșan-Iuga, Ilie Dan Nanu, Răzvan C. Pop, Ion Cristian Șandru, Johannes Bertleff, Mihai Țucă, Tudor Pavelescu, Alexandru și Maria Găvozdea, Ciprian Pașca și Anca Bordean, Oana Nedeianu.

SIBIU 4 IULIE

**MAI MULTE PE:
<https://forsibiu.ro>**

In Memoriam Călin Hoinărescu

RESTAURATOR ROMÂN DEDICAT
COMUNITĂȚII ȘI PATRIMONIULUI

• de Ana DONȚU

• foto: Mircea ȚIBULEAC

În perioada mai-iunie 2025, la Centrul de Cultură Arhitecturală din Sibiu, s-a desfășurat expoziția *In Memoriam „Arhitectul Călin Hoinărescu – Restaurator român dedicat comunității și patrimoniului”*, un eveniment-omagiu adus uneia dintre cele mai marcante figuri ale restaurării patrimoniului construit din România. Vernisajul a avut loc pe 9 mai și a reunit profesioniști din domeniul arhitecturii, studenți, colaboratori și prieteni ai regretatului arhitect.

Programul vernisajului a cuprins prezentarea expoziției de către Irina Paveleț-Hoinărescu - fiica arhitectului, proiecții video documentare din arhiva Sucursalei Sibiu a UAR realizate de arh. Mircea Țibuleac, intervenții ale invitaților – Daniel Sabău, Liviu Gligor și Dorin Boilă – urmate de o sesiune de întrebări și răspunsuri cu studenții și participanții, încheindu-se cu un moment de socializare.

Mircea ȚIBULEAC

Evenimentul a fost deschis de Mircea Țibuleac, președintele Sucursalei Sibiu a Uniunii Arhitecților din România, care a evidențiat contribuția excepțională a lui Călin Hoinărescu la păstrarea și valorificarea patrimoniului românesc, precum și dedicarea sa față de comunitățile locale.

Sunt președintele Sucursalei Sibiu a Uniunii Arhitecților din România. Mă ocup de această activitate din 1996. La un moment dat chiar am făcut un mic exercițiu de memorie și am constatat că am schimbat șapte președinți naționali, iar eu am rămas tot aici. Am avut însă un crez care m-a determinat să mă implic în partea aceasta administrativă. În anii '80, când am început eu să profesez, m-am întrebat ce putem face ca lucrurile să fie mai bune pentru voi, cei tineri, care porniți acum în carieră. Și am ajuns la concluzia că e nevoie ca cineva să se ocupe de organizare, de această infrastructură profesională. Așa am ajuns și în posesia acestui spațiu, pe care îl gestionăm de șapte ani și în care încercăm, ca și acum, să organizăm diferite evenimente.

Evenimentul de astăzi face parte dintr-un ciclu de întâlniri, pe care l-am gândit împreună cu colegul și profesorul vostru, Liviu Gligor – un „schimb între generații”. Poate vă amintiți că, anul trecut, am avut două întâlniri similare, în care i-am invitat pe unii dintre profesorii voștri mai în vârstă să vă vorbească despre meseria de arhitect, despre ce presupune și ce vă așteaptă.

Ideea acestei întâlniri a apărut într-o discuție cu Liviu și s-a potrivit cu o amintire care mi-a revenit în minte după o ședință de Senat, în decembrie: expoziția prezentată la Bienala de Arhitectură din 2023, la Ploiești, în memoria lui Călin Hoinărescu. Mi-a plăcut foarte mult. Am fost coleg cu Călin în Senat timp de patru ani, între 2016 și 2020.

În mapele pe care le aveți veți găsi și câteva înregistrări video, în care l-am ascultat cu plăcere și am constatat cât de multe afinități ne leagă. Suntem practicieni, oameni care, atunci când tragem o linie pe hârtie, știm și cum se execută, cu cine, cu ce dificultăți. De aceea cred că această întâlnire între voi – care sunteți la început de drum – și memoria lui Călin Hoinărescu este una benefică. Am numit-o „colocviu-vernisaj în memoria lui Călin Hoinărescu”. Cu această ocazie, o să v-o prezint și pe Irina Paveleț Hoinărescu, fiica domnului arhitect.

Este alături de noi și domnul Daniel Sabău din Alba Iulia, implicat activ în execuții de restaurare. A colaborat mult cu Călin și ne va povesti câteva întâmplări din șantier, din aventura restaurărilor realizate împreună. Irina este însoțită de soțul ei, Daniel, care este arheolog și lucrează în cadrul Direcției de Cultură – o instituție cu care, dacă veți merge pe acest drum profesional, sigur veți interacționa.

Îl avem alături și pe colegul nostru Dorin Boilă, vicepreședintele sucursalei, pe care deja îl cunoașteți de la alte întâlniri. Despre profesorii voștri nu mai are rost să spun multe – îi știți deja. O să vă mai spun doar câteva cuvinte despre ce conțin mapele voastre.

Pentru a face o prezentare completă a lui Călin Hoinărescu, probabil că ne-ar trebui câteva zile de conferințe. În cazul vostru, știu că a existat deja o zi întreagă dedicată acestei teme.

Din documentarea pe care am făcut-o – fotografii din arhivă și materiale primite de la doamna Paveleț – am realizat o broșură care sintetizează câteva repere din activitatea lui Călin. Am folosit și câteva filmări personale. Restul o să îl vedeți în expoziție.

Cred că e important pentru voi să aveți acces la aceste materiale. De aceea le-am pus pe un DVD, care conține și imagini de la inaugurările a două lucrări importante pentru Uniune: casa de odihnă de la Sinaia și Casa cu Blazoane din satul Chiojd, județul Buzău – un centru cultural unde, sper, veți ajunge cândva. Este un loc care poate găzdui școli de vară, întâlniri profesionale, workshopuri.

Din păcate, Călin nu mai este printre noi, dar îl veți putea vedea în acele filmări, povestind despre restaurare, despre provocările întâlnite și despre felul în care a înțeles să-și facă meseria.

Sper să puteți viziona DVD-ul – știu că acum nu toți mai aveți cititoare pentru discuri, dar am înțeles că se găsesc destul de ușor. Merită să ascultați acele înregistrări și, pe măsură ce veți avansa în profesie, sunt convins că le veți revedea cu altă înțelegere, cu mai multă profunzime.

Irina Paveleț-Hoinărescu

Expoziția aceasta face parte dintr-un proiect cultural coordonat de doamna Gabriela Mircea, arhitectă și conducătoarea vilei Uniunii Arhitecților – Filiala Muntenia. La realizarea ei am contribuit alături de două dintre discipolele arhitectului Călin Hoinărescu: Elena Iodache și Claudia Băi.

Aș vrea acum să încerc să răspund la întrebarea: de ce arhitectură și de ce restaurare, în cazul tatălui meu?

Am pornit de la o idee exprimată de Andrei Pleșu – că toate întâmplările unei vieți, privite retrospectiv, capătă o configurație care poate fi numită destin.

Tata s-a născut în satul Suzănești, județul Muscel. Mama lui, bunica mea Aurora, a urmat cursurile Facultății de Filozofie, iar tatăl său – Nicolae Hoinărescu – a fost inginer-șef al județului, o funcție importantă la acea vreme, care impunea respect în comunitate.

De mic, tata a fost înzestrat cu un talent artistic deosebit. Desena și picta, iar pasiunea pentru istorie și poezie l-a însoțit toată viața. Temele din baladele populare și din istorisirile istorice l-au inspirat încă din adolescență și le-a transpus ulterior în lucrări de artă.

Însoțindu-și tatăl pe șantiere, a intrat în contact cu lumea meșteșugarilor și a muncitorilor. A învățat să dialogheze cu ei, să le înțeleagă munca – o experiență care i-a folosit mai târziu enorm în carieră. Încă de tânăr, era atras de meșteșuguri și a devenit un foarte bun practician.

Pe când locuia la Câmpulung Muscel, a avut ocazia să-l cunoască pe Constantin Noica, care se afla în domiciliu forțat acolo. Noica a fost o prezență frecventă în casa familiei Hoinărescu. În amintirea acelor vremuri, în 1975, când Uniunea Arhitecților a organizat la București o expoziție de pictură și grafică, filozoful a fost prezent. Mai târziu, tata l-a vizitat de câteva ori la Păltiniș.

La vârsta de 13-14 ani, a rămas orfan de mamă. După schimbarea regimului politic în 1948, familia a fost nevoită să se retragă – o schimbare cu consecințe grave: tatăl său a fost înlăturat din funcție.

S-au mutat la Ploiești, în apropierea Bisericii Sfântul Nicolae Vechi, din care la acea vreme se mai păstra doar altarul. Prin mijlocirea tatălui său, a intrat în legătură cu parohul bisericii, părintele Dimitrie Bădicianu – doctor în teologie –, care l-a sprijinit și i-a oferit îndrumare în anii adolescenței.

Daniel Sabău

Am avut onoarea să colaborez, de-a lungul timpului, cu arhitectul Călin Hoinărescu pe numeroase proiecte, iar astăzi continui această colaborare lucrând, cu aceeași plăcere, alături de copiii domniei sale.

Lucrez cu fiica sa pe partea de studii istorice, iar cu fiul său colaborez pe partea de arhitectură. Chiar în acest moment desfășurăm împreună lucrările de proiectare la Curtea de Argeș, la Biserica Episcopală din incinta mănăstirii.

Eu mă ocup, bineînțeles, de componentele artistice ale proiectului – o lucrare deosebită, care îmi oferă șansa să spun ceva foarte important: faptul că, în cazul arhitectului Călin Hoinărescu, ne aflăm într-o situație rară și fericită. De multe ori se spune că cineva muncește o viață întreagă, iar cei care vin după el nu doar că nu continuă, dar uneori chiar distrug acea muncă. Ei bine, în acest caz, copiii domnului Hoinărescu continuă cu demnitate și pasiune exact pe același drum. Îi felicit sincer pentru asta și mă bucur enorm că lucrăm împreună.

Aș mai adăuga, privind imaginile din expoziție, că am recunoscut acolo și Sinaia, și aș vrea să spun câteva cuvinte despre biserica veche din incinta mănăstirii Sinaia. Domnul Hoinărescu a început, practic, cercetarea monumentelor din tot județul Prahova, iar eu am pășit alături de dumnealui în acest proiect în 2006, când se finalizau lucrările de restaurare ale bisericii.

La un moment dat, în urma lucrărilor de consolidare la suprastructura bisericii, au apărut încărcări suplimentare care au afectat bazele coloanelor – acestea începeau, ca să folosesc un termen plastic, să „explodeze”. Structura de rezistență era slăbită, așa că am decis să suspendăm întreg pridvorul, practic întreaga suprastructură a fost ridicată temporar pe o structură metalică. Această soluție ne-a permis să extragem coloanele (cu excepția celor două adosate pe peretele de vest), să le transportăm în atelier, să le perforăm și să introducem armături metalice pe interior.

Am realizat apoi centuri din beton armat la baza pridvorului, reușind să preluăm astfel toate sarcinile structurale. Coloanele sunt cele originale, cu excepția unor mici porțiuni din baze, iar armătura a fost introdusă pe o secțiune de aproximativ 110 mm. A fost una dintre primele intervenții de acest gen în România, pe care am continuat să le aplic de atunci încolo – inclusiv, în urmă cu doi ani, la Biserica Sfântul Gheorghe Vechi din Craiova, tot pe proiectul vostru, Irina.

Aș mai aminti și o altă intervenție la Sinaia, la care am colaborat cu domnul Hoinărescu: după finalizarea restaurării picturii interioare, au apărut probleme serioase cu umiditatea – migrarea sărurilor ajungea chiar și la 60 cm în pereți. Atunci am decis să scoatem umplutura de pământ din interior, pe o adâncime de aproximativ 80 cm, și să introducem straturi hidroizolatoare. Am refăcut umplutura cu sort mare și am creat o rețea de tubulaturi pentru aerare, legate la exterior prin prize de aer la soclul bisericii. Soluția s-a dovedit eficientă – deja din prima vară am reușit să eliminăm excesul de umiditate și să stopăm migrarea sărurilor.

Așa cum spuneam la început, am foarte multe amintiri legate de domnul Hoinărescu. Am lucrat împreună pe atâtea șantiere și, astăzi, continui să lucrez cu urmașii săi – o dovadă vie că moștenirea profesională poate fi dusă mai departe, cu demnitate.

Ce aș vrea să subliniez, mai ales pentru cei tineri din sală: în domeniul restaurării, proiectarea și execuția trebuie să funcționeze mână în mână. Exact așa cum ați văzut în lucrările domnului Hoinărescu. A proiecta restaurarea unui monument înseamnă muncă în echipă, enormă, și o coordonare complexă cu specialiști din cele mai diverse domenii – istorie, chimie, biologie, arheologie. Fără studii de detaliu, fără sondaje și analize, pur și simplu nu mai poți interveni.

Dorin BOILĂ

Călin HOINĂRESCU a fost un om de tip renașcentist, cum rar întâlnim: a cuprins în activitatea lui și arta plastică, și proiectarea de arhitectură, și partea practică de execuție, de meserie propriu-zisă.

A reușit să întruchipeze ceea ce grecii numeau „arhitecton” – meșterul care le ține pe toate în mână. A știut să gestioneze nu doar creația, ci și comunicarea, partea de PR, care, în meseria noastră, e esențială.

Un astfel de om devine, în mod natural, centrul spiritual al întregului proces – de la proiectare, la execuție, la restaurare. Este cel care reușește să aducă împreună meserii diferite, oameni diverși, specialiști pe care îi adună, îi menține, și îi face să funcționeze împreună ca într-un concert fără disonanțe.

Ion Mincu spunea că în cazul monumentelor nu e suficientă pasiunea. Călin Hoinărescu a avut șansa să fie sprijinit de autoritățile locale – un lucru rar, dar esențial. Pentru că omul care coordonează astfel de proiecte și echipe – unii dintre ei experți în adevăratul sens – trebuie să aibă și abilitatea de a atrage de partea lui decidenți: oameni politici, funcționari, administratori locali. Chiar dacă aceștia sunt, poate, doar temporar în funcție, colaborarea lor e vitală. Sunt mulți factori care se intersectează în munca noastră – și în a voastră, cei tineri.

Un exemplu concret: acolo, pe un panou, se vorbește despre o moară de apă restaurată în satul Drajna de Jos. Am fost acolo. M-am plimbat pe-afară, dar nu am putut intra – era totul închis. Și asta evidențiază o problemă bine cunoscută în domeniul restaurării, pe care sigur ați auzit-o și de la Liviu Gligor: se restaurează impecabil un obiect, pus la punct 100%. Și apoi? Ce urmează? Nimic. După un asemenea efort, moara arată perfect, dar nu are un curs de apă în zonă, nu e clar dacă mai are vreo funcționalitate. E esențial ca un proiect de restaurare să includă și pasul următor: utilizarea, revitalizarea, integrarea aceluși obiect în viața comunității. Pentru că, dacă oamenii din comunitate nu îl acceptă și nu îl simt al lor, jumătate din bătălie e deja pierdută. De aceea, avem nevoie de oameni speciali – cum a fost și cel pe care îl comemorăm azi. Oameni pe care trebuie să-i căutăm, să-i încurajăm și să-i sprijinim, pentru că fără ei lucrurile nu funcționează.

Este un efort imens, iar această capacitate nici măcar nu se învață la școală. Poate începe din familie, poate e un dar primit de sus. Dar un lucru e clar: nimic nu merge de la sine. Efortul fiecăruia dintre voi, atunci când ajungeți să conduceți un colectiv – mic sau mare – va fi uriaș. Și, din păcate, lucrurile astea nu se predau, nu se învață în facultate. Se învață trăindu-le.

Liviu Gligor

Îmi amintesc cu claritate primul moment în care l-am întâlnit pe domnul Călin Hoinărescu — era imediat după 1990, într-o perioadă pe care aş numi-o, fără rezerve, eroică. De altfel, expoziția reflectă foarte bine spiritul acelei etape: o perioadă a intervențiilor curajoase în conservare, când multe dintre reperele și metodele actuale abia începeau să se contureze.

În expoziție vedem multe exemple de astfel de situații — construcții în care substanța istorică este încă prezentă, dar părți din ea lipsesc. Totuși, se pot reconstitui, așa cum ați văzut, fragmentele pierdute. Iar asta spune foarte mult despre abordările și curajul de atunci.

Întorcându-mă la această idee, amintesc că l-am întâlnit pe domnul Călin Hoinărescu imediat după 1990, când și eu intrasem în învățământul universitar, la Universitatea de Arhitectură, de cealaltă parte a catedrei. Am avut ocazia să lucrez la șase obiective — monumente istorice — în cadrul Departamentului de Științe Tehnice, unde activez și în prezent, alături de arhitectul Mihai Opreanu și de doi arhitecți foarte importanți. Unul dintre ei, domnul Mario Smigelschi, a fost ales decan al Universității imediat după 1990, conducând și Departamentul de Științe Tehnice.

Parcurgând materialele oferite de Mircea Țibuleac și revăzând expoziția, mi-a revenit în minte o trăsătură esențială a acelor oameni — o modestie profesională profundă, dublată de o fermitate care venea din experiență și, desigur, din pasiune. Dincolo de orice cunoștință tehnică, pasiunea făcea diferența.

Prima noastră întâlnire profesională s-a petrecut în cadrul lucrărilor de la Mănăstirea Plătărești. Acolo am început să învăț despre bisericile ctitorite de Matei Basarab, fiind implicată direct. Unul dintre profesorii noștri de atunci era domnul Alexandru Miclescu, care, alături de profesorul Smigelschi, predă cursuri de fizică a construcțiilor — în special despre iluminat și comportamentul hidrotermic al clădirilor.

Deși făceam fizică, activitatea didactică era întotdeauna completată de proiecte reale în departament, iar acestea erau, în marea lor majoritate, monumente istorice. Lucrul pe aceste șantiere a fost pentru mine prilejul de a-mi pune primele întrebări esențiale în domeniul restaurării — întrebări care, mai târziu, m-au condus spre studii internaționale, în căutarea răspunsurilor.

La Plătărești, am fost nevoiți să solicităm intervenția Comisiei Naționale — nu Comisia Zonală — pentru că situațiile apărute depășeau competențele noastre de atunci. Erau probleme reale și urgente, iar noi nu aveam suficientă experiență. Și Comisia Națională a venit. Printre membrii ei se aflau domnul Călin Hoinărescu, domnul Derer și doamna Cezara Mucenic — figuri esențiale în reorganizarea și revitalizarea sistemului de protecție a patrimoniului după 1990. Erau, la rândul lor, plini de energie, entuziasm și hotărâre. Erau mai tineri, desigur, dar aveau ceea ce le trebuia pentru a susține relansarea acestui domeniu: viziune, cunoștințe și, mai presus de toate, voința de a construi — de a reconstrui.

Era o vreme în care se intervenea cu curaj, cu dorința de a face lucruri esențiale. De aceea, cred că termenul de perioadă eroică este cât se poate de potrivit. Atunci s-au pus bazele unei noi abordări în restaurare, una în care pasiunea și rigoarea mergeau mână în mână.

SHARE INSIDE ARCHITECTURE FORUM

DE ANA DONȚU
& RALUCA HAGIU

29 mai 2025, Radisson Blu București

Pe 29 mai 2025, la Radisson Blu Hotel din București, a avut loc SHARE Inside Architecture, forumul profesional dedicat arhitecturii de interior. Evenimentul a atras profesioniști din domeniu, conferind o atenție aparte rolului spațiilor interioare în economie, sănătate, productivitate și relații sociale – și cum acestea pot răspunde provocărilor actuale.

Moderatori

Florin Mindirigiu

Șerban Țigănaș

Mihaela Lazăr

Oana Diaconescu

Daniel Armenciu

Forumul a propus o perspectivă holistică: de la design rezidențial și educație, până la sustenabilitate și bunăstare în spațiul interior.

Florin Mindirigiu

**Founder of SHARE Architects,
President of the PRO EVENT
cultural association,
Co-founder and CEO of ABplus
Events**

Bună ziua și bine ați venit tuturor oaspeților noștri, veniți aici, la București, din numeroase colțuri ale lumii. Este o onoare pentru noi să îi salutăm pe arhitecții, designerii și prietenii comunității SHARE.

Pentru arhitectura românească, pentru arhitecți și designeri, este esențial să fim conectați și activi în contextul internațional. Cred cu tărie că acesta este drumul pe care trebuie să continuăm – să dezvoltăm împreună proiecte internaționale, să colaborăm, să învățăm unii de la alții și să creștem împreună.

Dorim, totodată, să le mulțumim sincer sponsorilor și companiilor care ne oferă sprijin constant și care fac posibilă organizarea acestui eveniment, an de an. Suntem recunoscători tuturor partenerilor noștri care ne susțin de-a lungul timpului. Pe această cale, îi salutăm cu căldură pe: Ordinul Arhitecților din România (OAR), Demco Lighting, Fortem, Alukönigstahl, Schüco, Nett Front, ABB, TeraGlass, Turkish Stones și Azay Design.

Vă mulțumim tuturor pentru prezență și pentru susținerea acordată arhitecturii de calitate!

Șerban Țigănaș

**Asociat DICO & ȚIGĂNAȘ,
România
Decan al Facultății de
Arhitectură și Urbanism din
cadrul Universității Tehnice
din Cluj-Napoca**

Mesajul meu este, de aproximativ 15 ani, același: Bine ați venit!

Scopul acestor întâlniri este clar – să învățăm unii de la alții, să împărtășim ceea ce am descoperit că merită împărtășit și, prin acest schimb sincer, să progresăm împreună.

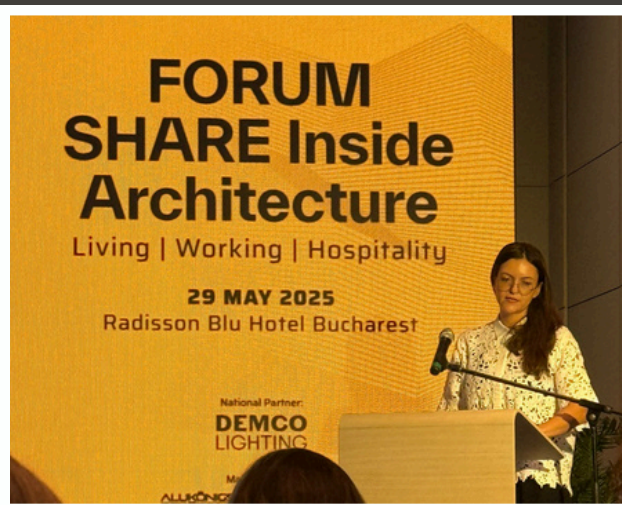
Cred cu convingere că acest lucru chiar se întâmplă. Iar participarea voastră tot mai numeroasă și entuziastă îmi confirmă că există un interes real pentru aceste încercări ale noastre. Iar asta îmi aduce o mare bucurie.

Vreau să-i mulțumesc lui Florin și întregii echipe SHARE pentru efortul constant de a găsi mereu modalități prin care să ne aducă împreună, să ne inspire și să ne provoace să creștem.

Monica Sache

Fondator TAG Arhitecture,
România

„HAPTIC SILENCE”

Este vorba despre un spațiu dedicat stării de bine – un loc în care ne-am propus să redăm ideea de retragere către sine, pentru o clipă de liniște profundă, mediată de lumină și apă. O tăcere care nu se aude, ci se simte cu întregul corp.

În esență, pavilionul nostru a fost conceput ca un experiment – un spațiu fenomenologic, în care nu contează atât de mult cum arată, cât cum se simte în momentul în care îl experimentezi.

În centrul proiectului se află o cameră principală, o piscină liniștită, deasupra căreia am amplasat o lucarnă generoasă, cu aceleași dimensiuni ca suprafața apei. Astfel, perspectiva este întotdeauna legată de contextul înconjurător – fie că vorbim despre grădină, fie despre cer. Apăsarea surdă pe care am urmărit-o – și pe care credem că am obținut-o – este ritmată de intervențiile subtile ale apei: puncte de apă inserate în spațiu, furtunuri de masaj, zone de jacuzzi, toate atent căutate și integrate.

Proiectul nostru nu a fost doar construit, ci și compus. Fiecare material a fost ales și, mai ales, căutat pentru a oferi valențe tactile și vizuale. De exemplu, finisajul simplu al piscinei este un mozaic alb, care permite reflexiilor apei să se regăsească în culoarea camerei, fără a fi alterate de alte intervenții.

Finisajele decorative sunt din materiale naturale. Iluminatul este discret și controlabil, iar texturile au fost selectate pentru a induce o senzație nu doar de siguranță și răcoare, ci și de calm profund.

Acest finisaj se continuă firesc și către exterior. Suprafețele interioare evocă tentele varului, lemnul deschis, margini fine – toate în nuanțe deschise, pentru a crea o senzație de libertate.

Sorana Leru

**Co-founder of MiSo
Architects, România**

**"SPACES WITH SOUL.
HOW CLIENT STORIES
SHAPE OUR DESIGN."**

Aura Apartment - Proiectul Aura transformă un apartament de 2 camere din București într-un spațiu rafinat, care îmbină stilurile Japandi și Wabi-Sabi. Cu o suprafață utilă de 60 mp, designul pune accent pe simplitate, naturalețe și funcționalitate, utilizând materiale precum lemn de stejar și pîn, piatră, sticlă fumurie și metal. Paleta cromatică se bazează pe tonuri neutre, completate de accente vibrante de albastru și oranș. Piesa de mobilier multifuncțional, cu un sistem rotativ pentru televizor și depozitare, maximizează spațiul. Detaliile decorative, inclusiv tapetul cu motive exotice și oglinzile fumurii, conferă unicitate fiecărui colț al apartamentului. Proiectul a fost finalizat într-un termen de 8 luni, respectând în totalitate conceptul inițial.

Nomad Apartment - Conceptul amenajării se concentrează pe valorificarea materialelor naturale, care aduc o stare de bine prin căldura și texturile lor. Paleta cromatică neutră, cu nuanțe pământești, este completată de contraste subtile. Elementele de inspirație japoneză și scandinavă se îmbină armonios într-un limbaj contemporan. Intervenția a început prin demolarea unei partiții între două camere, creând un open-space generos pentru living, dining și bucătărie. Un perete vitrat de 9 m inundă astfel spațiul cu lumină naturală, amplificând priveliștea panoramică asupra orașului. Perdelele din in completează tematica materialelor naturale. Pardoselile din parchet stratificat au fost păstrate, iar finisajele din băi au fost completate cu fototapet și vopsea colorată. Dormitorul minimalist este marcat de un pat din lemn ce pare că plutește și encadramente inspirate de panourile Shoji, iar plantele aduc vitalitate.

Meroujan Minassian

CEO of Storaket Architectural Studio, Armenia

"Transformation of educational environment"

Ayb Learning Hub- Centrul de învățare Ayb Centrul de învățare Ayb este un campus educațional inovator care îmbină metodele moderne de predare cu tradițiile naționale pentru a promova o cultură a excelenței în învățare. Proiectul include o varietate de spații - școli, un centru științific și tehnologic, un Fab Lab, o biserică și un centru comunitar, o grădiniță, un complex sportiv, cămine și zone verzi - concepute pentru a deservi 800 de elevi din școlile elementare, gimnaziale și licee. Multe dintre aceste facilități sunt deja utilizate, unele sunt în construcție, iar altele sunt planificate pentru viitor. Centrul este conceput pentru a sprijini tehnologii avansate de predare, laboratoare și medii de învățare interactive. Inspirat de cele mai bune practici globale, Ayb continuă să crească ca o platformă pentru inovație educațională și dezvoltare continuă.

Dilijan Central School - Școala Centrală Dilijan este o școală elementară și gimnazială situată în regiunea Tavush, în partea de vest a orașului Dilijan. Este proiectată să găzduiască până la 160 de elevi, de la clasele I până la a IX-a. Arhitectura școlii se armonizează cu orașul Dilijan și clădirile sale. Ideea centrală este că sălile de clasă sunt spații în care elevii își dezvoltă sistemul de valori, la fel cum o fac acasă. Prin urmare, designul Școlii Centrale Dilijan se inspiră din casele tradiționale din lemn din Dilijan. Atât la exterior, cât și la interior, sălile de clasă sunt proiectate ca niște cabane pentru a reflecta arhitectura și aspectul orașului Dilijan.

Debet School - Proiectul este amplasat pe teritoriul unei școli existente în satul Debet, regiunea Lori. Ideea principală de design vizează dezvoltarea unui mediu educațional inovator și accesibil pentru elevi, ținând cont de tradițiile arhitecturale locale și de peisajul unic al zonei proiectului. Stilul arhitectural al satului Debet este caracterizat de acoperișuri cu țiglă roșie într-o varietate de configurații: cu o singură pantă, cu două pante și cu patru pante.

Haris Bradic

Founder of NB Atelier, Bosnia and Herzegovina - Sarajevo

"Architecture and Space"

Ideea de a combina știința, designul, ingineria și sustenabilitatea cu munca academică și experiența practică a prins viață în 2017. Sunt mândru că biroul nostru de astăzi este o echipă de profesioniști cu studii universitare, dedicați producerii de designuri arhitecturale unice. Un design unic se bazează pe principiile pe care le urmez de 20 de ani, provenind din munca mea științifică și prin filosofia definită în disertația mea de doctorat: arhitectura între om și spațiu, unde omul este centrul procesului de creare a oricărui spațiu arhitectural. Aceasta înseamnă că proiectele noastre respectă cerințele legate de arhitectura verde, eficiența energetică, emisiile reduse de co2 și confortul ridicat al spațiului interior. Proiectarea clădirilor eficiente energetic, cu o atenție deosebită la proporții, modelare, detalii, specificații ale materialelor și produselor, probleme de mediu etc., nu a fost niciodată o sarcină ușoară.

Un design bun inspiră și oferă un mediu de viață mai bun pentru deceniile următoare. Fie că este vorba de o extindere modernă, o restaurare de epocă sau o clădire nouă, ne asigurăm că proiectele noastre sunt întotdeauna centrate pe oameni și acesta este modul în care abordăm fiecare sarcină. Nevoia de spații închise, economisirea energiei și reducerea emisiilor de co2, având în vedere interesul tot mai mare pentru crearea unui confort interior adecvat, ne inspiră să căutăm soluții noi și unice, atât în contextul macro-observațiilor, adică aspectelor urbanistice, cât și în contextul tuturor detaliilor de proiectare și construcție, pentru fiecare proiect în parte. astăzi, atât piețele locale, cât și cele internaționale sunt terenurile noastre de joacă, unde expertiza noastră se întinde de la arhitectură rezidențială, design interior, peisagistică, urbanism, clădiri de birouri, arhitectură hotelieră, până la clădiri înalte.

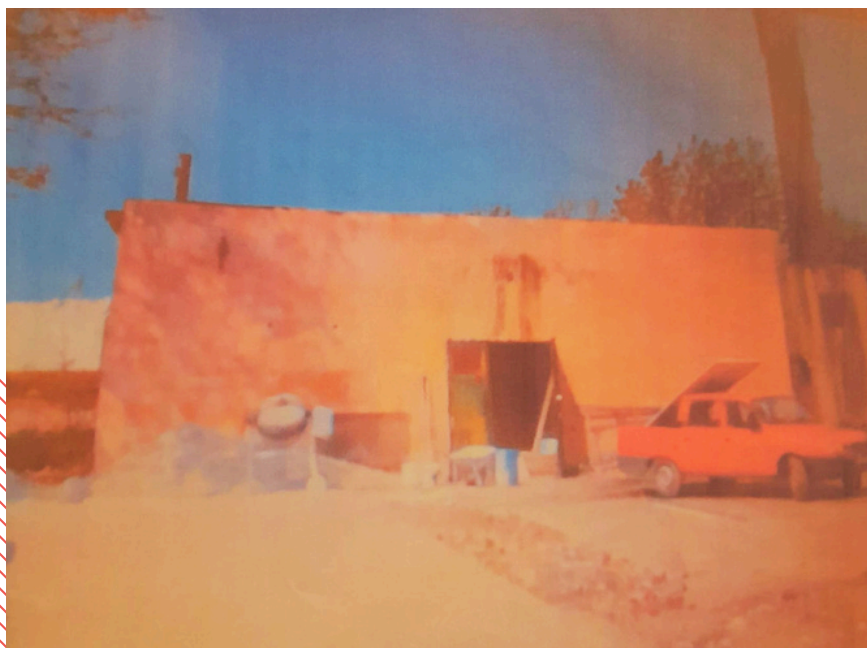
CREDINȚĂ ȘI FOC

DE IOANA MIHĂIESCU

INFO 3. LUGOJ. REȘITA

BISERICUȚA CARE S-A
NĂSCUT DINTR-O
CENTRALĂ TERMICĂ

AȘA AM ÎNCEPUT...

*De la un paralelipiped
dezafectat, pe post de
centrală termică de cartier*

Părintele Dorel Cimponeru slujea la Catedrala Ortodoxă Română din Reșița, până într-o zi, când a trebuit să plece. S-a retras în orașul soției sale, la Lugoj, unde a încercat să-și găsească un loc pentru slujire. Nu a găsit, așa că a început să se gândească serios la faptul că trebuie să-și amenajeze el un spațiu care să onoreze cerințele unui lăcaș de cult ortodox.

Primăria Lugoj, prin primarul de atunci, dl. Marius Martinescu, i-a oferit singura posibilitate pe care o avea atunci, și anume o centrală termică de cartier, dezafectată și destul de degradată, pentru o perioadă de 25 de ani. În lipsa oricărei alte variante, părintele a acceptat această ofertă.

Avea acum în posesie un paralelipiped din zidărie și beton, cu cărămizi smulse, tencuieli căzute, tâmplării dispărute, umezeală pe pereți și tavan, dar care avea fundații bune, stătea în picioare și nu avea fisuri majore.

M-a sunat foarte repede după acest moment.

„Doamna Ioana”, mi-a spus, „vă rog, puteți să-mi proiectați și mie o bisericuță la Lugoj?”

„Da, părinte, sigur că da!”

Conversația a fost fără alte detalii. Când m-am prezentat la fața locului, am observat un teren destul de mare, paralelipipedul degradat fiind amplasat aproape de centrul său.

Îl întreb pe Părinte:

– Cât de mare intenționați să fie biserica, ca să vedem unde o amplasăm?

Dânsul răspunde:

– Doamna Ioana, dar eu am biserică!

– Unde?, întreb, plimbându-mi ochii roată.

– Tocmai vă uitați la ea!

Nu fixam decât centrala termică!

– Cum, Părinte, trebuie să fac o biserică dintr-o centrală termică?

– Da! – răspunde dânsul, și amuzat, și stânjenit în același timp.

– Dar, Părinte, așa o temă de proiectare nu am avut niciodată!

– Nu-i nimic! – îmi replică – aveți acum!

Am tras aer adânc în piept. Ca să fie tema completă, Părintele mă atenționează că nu are bani și că totul va fi făcut prin sponsorizări, donații, voluntariat... deci din bănuțul văduvei! Mai trag o dată aer adânc în piept și hotărâsc spontan să-l ajut și eu pe Părinte.

Așa a început metamorfoza. Am extins clădirea existentă cu un pridvor și două turle, am ridicat frontonul centralei termice, putând acoperi clădirea cu o șarpantă în trei ape. Pereții laterali au primit mai multe perforații pentru ferestre (lumină!!!). S-au refăcut toate finisajele interioare și exterioare.

Interiorul a fost pictat, s-a mobilat cu scaune, s-a departajat altarul de restul navei cu o catapeteasmă cu uși împărătești și diaconești, s-a creat soleea. Terenul aferent clădirii s-a împrejmuit, iar pe traseul împrejuririi s-au amplasat două eșafodaje metalice, pentru două clopote, din care unul a fost montat deja, primit în dar de la Biserica Catolică a orașului.

Duminică, 1 iunie 2025, după 7 ani de osteneală (așa cum spun basmele românești), biserica cu hramul Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil și, deopotrivă, Sfinții Împărați Constantin și Elena a fost sfințită de PSS Ioan, Mitropolitul Banatului, în prezența unui sobor de 8 preoți.

Lumina se strecura discret prin ferestrele clădirii, mirosul de mir ne invadea pe toți, cântările calde de rugăciune ne învăluiau. Lacrimile îmi curgeau șuvoi, pentru că emoțiile mele erau nesfârșite. O privire aruncată în sală, de acolo, din rândul 1 în care eram, mi-a adeverit faptul că aproape toți enoriașii plângeau. Acolo, în zidurile acelea, era **BISERICA LOR**, rezultatul muncii palmelor LOR, implicarea LOR.

După sfințirea lăcașului de cult la interior, a urmat Sfânta Liturghie, apoi atribuirea diplomelor de mulțumire și, în final, sfințirea lăcașului la exterior. Secvența atribuirii diplomelor mi-a fost adresată și mie, prin acordarea unei astfel de diplome. Am putut spune câteva cuvinte. Acestea au fost următoarele:

*„Stimați enoriași,
Prea Sfinția Voastră Părinte Mitropolit,
Stimați Părinți,*

Am atâta emoție, bucurie și onoare, cât n-am avut toată viața mea! Vă mulțumesc tuturor celor implicați în această lucrare: dvs., Părinte Dorel Cimponeru, doamnei Sorina Stepanescu, care m-a recomandat pentru preluarea proiectării, soțului meu, Nicolae Simion, care m-a susținut în tot ceea ce am făcut, și dvs., tuturor enoriașilor, care știu că, prin voluntariat, donații, implicare, abnegație, ați reușit să realizați această lucrare.

Și vreau să vă spun: Da, aceasta a fost o centrală termică!

Credeți-mă, și pentru mine a fost o provocare! Nu am avut în viața mea de arhitect o astfel de temă de proiectare: să fac dintr-o centrală termică un lăcaș de cult!

M-am rugat Bunului Dumnezeu să-mi dea forță, putere, inspirație, să găsesc soluția optimă pentru acest obiectiv, care nu avea fonduri și la care și administrația s-a implicat.

Și doar un lucru mai doresc să vă spun: Aici a fost o centrală termică! Aici a ars FOCUL!

Astăzi, FOCUL PROMETEIC s-a transformat în FOCUL CREDINȚEI!

Vă mulțumesc pentru tot!”

„AU ÎNNEBUNIT SALCÂMIÎ”

Artă, patrimoniu și gusturi locale, într-o zi de vară la Nemșa

Sâmbătă, 7 iunie 2025, în satul Nemșa, județul Sibiu, a avut loc un eveniment aparte, aflat la granița dintre artă, tradiție și viața comunității locale: „Au înnebunit salcâmiî”. Găzduit de Biserica Evanghelică Fortificată, evenimentul a reunit expoziții de artă textilă, patrimoniu restaurat și produse locale, într-un cadru idilic și profund simbolic.

Evenimentul, cofinanțat de Consiliul Județean Sibiu și organizat în parteneriat cu Primăria Moșna, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și comunitatea locală, a avut ca scop revitalizarea vieții culturale rurale prin punerea în valoare a patrimoniului și a creativității contemporane.

MĂTASE PICTATĂ, LEMN RESTAURAT ȘI POVEȘTI DIN TRECUT

Punctul central al zilei l-a reprezentat expoziția **SILK in CHURCH**, semnată de artista **Andreea Zahn** – vecină stabilită recent în Nemșa. Lucrările sale, realizate în tehnica Batik pe mătase naturală, fac parte din colecția **Finit Infinit**, inspirată de simbolistica porților – atât românești, cât și orientale. Artă ei explorează teme precum geometria sacră, conexiunea dintre profan și sacru și moștenirea vizuală a creștărilor în lemn.

ANDREEA ZAHN, ARTIST TEXTILIST:

„Sunt originară din Ploiești, dar am locuit mulți ani în București, alături de soțul meu, care este bucureștean. De ceva vreme însă ne-am dorit foarte mult să ne mutăm în Transilvania, iar acum acest vis a devenit realitate. Așa am ajuns la Nemșa.

Eșarfele pe care le vedeți aici sunt lucrările mele de dizertație de la masterul în design textil, pe care l-am urmat la Universitatea Națională de Artă din București. Sunt realizate pe mătase, pictată manual în tehnica batikului. Toate fac parte din colecția „Finit Infinit”, structurată în trei sub-colecții, fiecare inspirată de simbolistica porților – fie ele orientale, fie românești. Două dintre eșarfe sunt influențate de geometria sacră islamică, iar celelalte – majoritatea – se bazează pe motivele tradiționale românești, precum creștăturile în lemn regăsite pe porți.

Una dintre eșarfe, de exemplu, se numește *Conscientiousness* și conține simboluri precum *floarea vieții* și *triunghiurile*, care sunt elemente geometrice specifice artei populare românești. Acestea pot fi observate nu doar pe porți, ci și pe unelte de uz zilnic – cum ar fi furcile de tors sau obiectele folosite în muncile câmpului, toate împodobite cu mare grijă și sens.

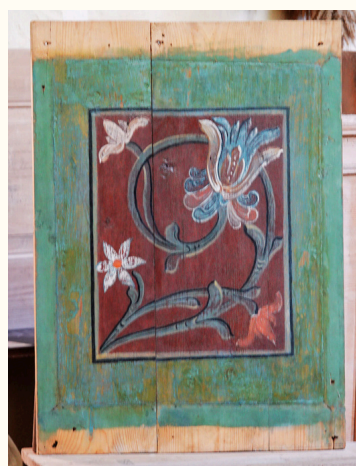
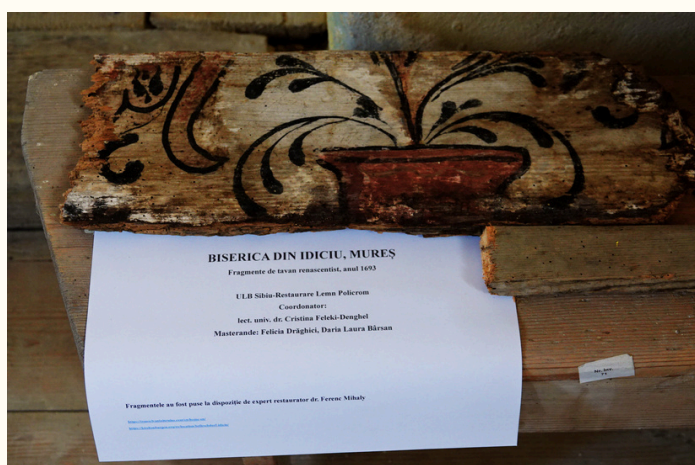
Pentru mine, poarta este un simbol foarte puternic și profund. Ea marchează o trecere – o delimitare între lumi. Așa cum intrarea în biserică separă spațiul profan de cel sacru, tot așa și intrarea într-o curte românească te introduce în universul și energia acelei familii. Arcurile, ogivele, unghiurile frânte – toate aceste forme arhitecturale din biserici sau moschei reprezintă, de fapt, același lucru: o trecere către sacru. E un limbaj comun, o „poartă” universală.

Aș vrea să vorbesc puțin și despre geometria sacră islamică, care m-a inspirat profund. Toate formele ei pornesc din cerc – simbol al perfecțiunii și al infinitului. Modelele sunt gândite astfel încât să poată fi multiplicare la nesfârșit, iar acest contrast între formele finite și ideea de infinit mi s-a părut extraordinar. Practic, aceste geometrii reușesc să transpună ideea de divinitate – de necuprins – în forme clare, accesibile înțelegerii umane. Aceasta a fost ideea pe care am încercat să o redau prin pictura pe mătase.

Mătasea, la rândul ei, are o simbolistică aparte. Este un material nobil, folosit de secole atât în ritualuri bisericești creștine, cât și în cele din cultura islamică orientală. Este un suport ideal pentru aceste teme, pentru că susține atât vizual, cât și simbolic, legătura dintre sacru, tradiție și identitate.”

HERITAGE REDISCOVERED

Vizitatorii au putut admira și expoziția *Heritage Rediscovered*, realizată de studenții secției Restaurare Lemn Policrom de la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, sub coordonarea lector univ. dr. Cristina Feleki-Dengel și a expertului restaurator dr. Ferenc Mihaly. Expoziția a adus la lumină obiecte valoroase din bisericile transilvănene, oferind o incursiune rară în patrimoniul ecleziastic al regiunii.

STICLĂ SUFLATĂ, OBIECTE RARE ȘI MOZAICURI CU FOIȚĂ DE AUR

Printre meșterii prezenți s-a numărat și Horațiu Oltean, reprezentantul unei afaceri de familie cu tradiție în prelucrarea sticlei, desfășurată în atelierul din Mediaș. Fondată în anul 2000 de tatăl său, Laurean Oltean – fost inginer mecanic în fabrica de sticlă Vitrometan – afacerea a evoluat de la prelucrarea de fiolaj (baghete și tuburi de sticlă) la realizarea de obiecte suflate artistic.

HORAȚIU OLTEAN:

Produsele noastre sunt realizate în atelierul de familie din Mediaș, o afacere începută în anul 2000 de tatăl meu, Laurean Oltean. El a lucrat ca inginer mecanic în fabrica de sticlă din oraș, iar în acel an a decis să își deschidă propriul atelier. La început, se ocupa de fiolaj – adică prelucrarea la flacără a tuburilor și baghetelor de sticlă.

În 2016 m-am alăturat și eu proiectului și am început să diversificăm gama de produse. Am achiziționat scule, matrițe, utilaje și un cuptor de la fabrica Vitrometan și am început să producem și sticlă suflată.

Printre altele, realizăm și rondele din sticlă pentru ferestre, care pot fi folosite atât la vitralii și ferestre gotice, cât și în proiecte moderne. De exemplu, în Anglia, aceste rondele sunt folosite frecvent la ușile de tip victorian. Fiecare culoare a sticlei este obținută prin adăugarea unui anumit pigment: oxidul de cobalt pentru albastru, nichelul pentru gri, oxidul de cupru pentru verde. De asemenea, lucrăm și cu sticlă reciclată – sticla maro și cea verde sunt obținute din ambalaje din sticlă topită.

Am adus aici o selecție de produse alese special pentru a se potrivi cu spațiul. Este o linie în nuanțe de albastru, realizată anul trecut pentru Romanian Design Week. Colecția include 32 de obiecte – pahare, vase și alte piese decorative. De asemenea, avem posibilitatea de a realiza mozaicuri cu foiță de aur.

Am amenajat și un colț cu câteva unelte din atelier: o trusă de scule pentru lucrul cu sticla, care include foarfeci speciale, pensete și alte instrumente. Am adus și o matriță pentru un pahar de martini – este un model realizat direct în formă, cu picior integrat, căruia i se adaugă ulterior talpa. Am expus și o țeavă de sticlar, în care am montat un balon, pentru a sugera procesul de suflare a sticlei.

CĂSUȚA CLOPOTARULUI

Totodată, a fost deschisă publicului **Căsuța Clopotarului**, un mic muzeu comunitar rezultat din proiectele de conservare derulate de Fundația Bolyai, devenit din 2023 un punct cultural permanent în sat.

TÂRG LOCAL, MUZICĂ DIN TURN ȘI PARFUM DE SALCÂM

Atmosfera a fost completată de un târg de produse locale, unde vizitatorii s-au putut bucura de bunătăți pregătite de vecinii din sat – de la preparate cu parfum de salcâm, la suveniruri artisanale. Muzica ambientală a răsunat discret din turnul bisericii, oferind un fundal sonor poetic și armonios unei zile dedicate conexiunii dintre oameni, locuri și memorie.

INFO 5 - DE ANA DONȚU

VALOAREA ARHITECTURII ÎN EDUCAȚIE

FOTO&VIDEO: RALUCA HAGIU

EDIȚIA A IV-A, 2025

DE-A ARHITECTURA TALKS

Pe 8 iunie 2025, Sala Frescelor a Universității de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” din București a găzduit cea de-a patra ediție a conferinței internaționale „De-a Arhitectura TALKS”, un eveniment de referință pentru dialogul dintre arhitectură și educație. Tema acestei ediții – „The Value of Architecture in Education / Valoarea arhitecturii în educație” – a adus în prim-plan contribuția educației de mediu construit (Built Environment Education – BEE) la formarea unei culturi a sustenabilității în școli și comunități.

Conferința s-a bucurat de participarea unor speakeri remarcabili – arhitecți, educatori, cercetători și activiști – care promovează la nivel global integrarea arhitecturii și urbanismului în educația pentru dezvoltare durabilă.

Printre invitații internaționali s-au numărat: Carolina Pizarro Hernández (Costa Rica), Heba Safey Eldeen (Egipt), Roberta Ghelli (Franța), Krisztina Somogyi (Ungaria), Magdalina Rajeva (Bulgaria), Dorota Wantuch-Matla și Katarzyna Domagalska (Polonia), Shany Granek Isbi (Israel) și Suzanne Bosanquet (Australia) – toate implicate activ în proiecte care valorifică arhitectura în educația timpurie și școlară.

Prelegerile și dezbaterile din cadrul conferinței au adus în discuție modul în care arhitectura, înțeleasă nu doar ca o disciplină profesională, ci ca o cultură a spațiului, a locuirii și a responsabilității față de mediu, poate fi un instrument esențial în formarea tinerilor.

După edițiile anterioare organizate în 2014, 2015 și 2017, „De-a Arhitectura TALKS” revine într-un nou format extins, devenind o platformă internațională care conectează profesioniști ai mediului construit și ai educației, din peste zece țări.

Un apel la colaborare și inovație

„De-a Arhitectura TALKS” 2025 a subliniat importanța colaborării interdisciplinare – între arhitecți, profesori, psihologi, artiști și autorități locale – pentru a crea contexte educaționale relevante, ancorate în realitățile urbane ale copiilor.

Conferința a fost totodată un apel la regândirea rolului arhitectului în societate: nu doar ca proiectant de spații, ci ca mediator cultural și educațional.

VERA MARIN

vicepreședintă la „De-a Arhitectura”

Primele trei ediții au fost deja un succes, iar acest format ne-a permis să construim un dialog valoros în jurul educației și arhitecturii.

Ne-am întâlnit pentru prima dată în urmă cu zece ani. Prima ediție a avut loc în 2014. De-a lungul acestor conferințe, am avut mereu invitați valoroși din cadrul grupului Arhitectura și Copiii, ceea ce a adus o contribuție importantă și o energie specială.

Pentru această ediție, am ales titlul „Valoarea Arhitecturii în Educație”, pentru că dorim să subliniem importanța convingerii sistemului de educație formală asupra beneficiilor pe care le aduce educația pentru mediu construit (*Building Environment Education*).

Veți vedea pe slide-uri câteva simboluri „BEE” și „SDE”. Acestea sunt repere importante pentru tematica noastră. Mina va vorbi în curând despre Carta Building Environment Education, despre relevanța ei și despre viitorul acestui document. Ne dorim ca această carte să genereze inițiative și schimbări semnificative.

De asemenea, conceptul de Educație pentru Dezvoltare Durabilă (SDE), promovat de UNESCO, este un alt pilon important. SDE nu se referă doar la aspecte ecologice, ci și la incluziune socială, dezvoltare culturală și economică responsabilă. Este, în esență, o abordare integrată – iar fără o abordare integrată, nu putem vorbi cu adevărat despre dezvoltare durabilă.

În legislația românească se încurajează această abordare transdisciplinară, însă, în practică, este dificil de implementat. Fișele de post, structura programelor și formarea cadrelor didactice sunt, din păcate, încă foarte fragmentate. Aici, educația pentru mediu construit poate aduce un plus semnificativ, oferind cadrul pentru a construi conexiuni între discipline.

Tot mai des se discută despre competențele secolului XXI. Am inclus în prezentare și Compasul OECD pentru succes în educație, care subliniază importanța identității, a capacității de a-ți stabili obiective, a curiozității, compasiunii și colaborării. Toate acestea sunt valori pe care le considerăm esențiale, dar care nu sunt întotdeauna ușor de transmis copiilor, tinerilor sau chiar adulților.

În cadrul unuia dintre ateliere, vom aprofunda un document UNESCO care propune mai multă artă și cultură în educație – acesta este un mic teaser. În România, putem spune că am demonstrat deja, prin programele dedicate arhitecturii, că educația pentru dezvoltare durabilă și educația de mediu construit pot merge foarte bine împreună.

Suntem astăzi aici datorită unei colaborări internaționale și naționale – Rețeaua De-a Arhitectura, susținută de Universitatea de Arhitectură și Urbanism „Ion Mincu” și cu sprijinul Ordinului Arhitecților din România.

MINA SAVA

Grupul de lucru "Architecture & Children" – UIA

Aș dori să încep cu o scurtă prezentare a grupului nostru. UIA – Uniunea Internațională a Arhitecților – a fost înființată în urmă cu aproape 80-90 de ani, înainte de cel de-al Doilea Război Mondial, cu scopul de a reuni arhitecții din întreaga lume într-o organizație globală, care să promoveze cooperarea internațională în arhitectură, în beneficiul comun al societății.

În cadrul acestei organizații există mai multe grupuri de lucru, iar Architecture & Children este unul dintre cele mai active și implicate.

Ne bucurăm de o rețea internațională în continuă expansiune, cu reprezentanți din peste 34 de țări.

Organizăm întâlniri regulate și dezvoltăm proiecte menite să promoveze educația pentru arhitectură și mediu construit în rândul copiilor și tinerilor.

Deviza noastră este una profundă: „Calitatea mediului construit din viitor va fi determinată de copiii de astăzi.”

Această convingere ne ghidează activitatea. Ne puteți urmări și conecta prin hashtagurile: #buildingenvironmenteducation și #UIAArchitectureandChildren – două repere digitale ale rețelei noastre globale.

Expresia building environment education (educația pentru mediu construit) a fost formulată chiar de grupul nostru, pentru a descrie exact ceea ce facem – și ceea ce organizații precum De-a Arhitectura fac, de asemenea, cu multă dăruire și profesionalism.

În România, acest demers a început în urmă cu aproximativ 20 de ani, odată cu elaborarea unui set de ghiduri dedicate tuturor celor interesați să implementeze educația pentru mediu construit în școli.

Aceste resurse sunt disponibile pe site-ul nostru și sperăm să fie o sursă de inspirație pentru cât mai mulți profesori, arhitecți și formatori.

CAROLINA PIZARRO

Grupul de lucru "Architecture &
Children" – UIA

Vreau să vă vorbesc despre câteva dintre inițiativele internaționale care susțin și promovează educația pentru arhitectură și mediu construit, în special în rândul copiilor și tinerilor.

Unul dintre proiectele noastre de suflet este Premiul UIA Golden Cubes – o distincție dedicată formării și educației, care își propune să celebreze contribuția celor care pregătesc noile generații pentru a înțelege, valoriza și utiliza arhitectura într-un mod responsabil, uman și sustenabil. Premiile sunt structurate în patru categorii: școli, instituții, scriere (eseuri, publicații), media audiovizuală.

Ne dorim, prin această inițiativă, să aducem în prim-plan exemple valoroase de bune practici și să recunoaștem eforturile celor care contribuie activ la formarea unei culturi a mediului construit.

În paralel, lucrăm la un proiect de cartografiere globală a stadiului educației pentru mediu construit. Realizăm un „instantaneu” global – o radiografie a contextului actual – pe care urmează să o lansăm în curând.

Această inițiativă ne va permite să înțelegem mai bine diversitatea abordărilor și să identificăm zonele unde este nevoie de sprijin și dezvoltare. Organizăm, de asemenea, numeroase webinarii și seminarii internaționale, asemenea celui de astăzi, pentru a încuraja dialogul și schimbul de idei între profesioniști.

Un alt pilon fundamental al activității noastre este Carta educației pentru mediu construit adresată copiilor și tinerilor, un document strategic la care am lucrat timp de mai mulți ani. Luni și marți vom avea sesiuni de lucru în care ne propunem să actualizăm această carte cu idei noi, inspirate inclusiv din conferința de astăzi. Sperăm ca discuțiile să aducă viziuni proaspete și direcții de dezvoltare relevante pentru contextul actual.

Carta a fost creată cu scopul de a influența politicile publice și de a poziționa arhitectura ca un serviciu esențial în sprijinul societății, în conformitate cu misiunea Uniunii Internaționale a Arhitecților. A fost realizată la inițiativa Programului Mondial de Arhitectură și Inginerie și a fost adoptată de Adunarea Generală a UIA.

Ea oferă un cadru clar și coerent pentru toți cei implicați în educația pentru mediu construit – în special pentru cadrele didactice care inițiază, dezvoltă și implementează astfel de programe educaționale.

Ne dorim ca acest document să continue să ghideze și să inspire noi generații de profesori, arhitecți și formatori care cred în puterea arhitecturii de a transforma vieți.

MIHAELA HĂRMĂNESCU

(Ordinul Arhitecților din România)

Sunt aici în calitate de reprezentantă a Ordinului Arhitecților din România, cadru didactic al acestei universități și vicepreședintă responsabilă cu legislația și reglementările în domeniu. Dar sunt prezentă mai ales datorită colaborării pe care am avut-o, împreună cu echipa De-a Arhitectura, în cadrul proiectului M100, unde OAR a fost partener.

Acest proiect a fost coordonat de UEFISCDI și a inclus, alături de Ordinul Arhitecților, parteneri precum UrbanizeHub și trei organizații internaționale: Universitatea Tehnologică din Norvegia, Nordic EDGE și RANNIS. Obiectivul comun a fost de a transpune, la nivelul României, viziunea Uniunii Europene privind neutralitatea climatică și dezvoltarea orașelor inteligente.

Prin implicarea în acest demers, OAR a contribuit, timp de un an, la elaborarea planurilor de acțiune pentru 10 orașe din România. În centrul preocupărilor noastre s-a aflat calitatea mediului construit și o viziune integrată asupra relației dintre comunitate, patrimoniu și modul în care aceste elemente sunt înțelese și valorificate.

Unul dintre rezultatele acestui proiect este ghidul dedicat tinerilor, care propune un cadru educațional orientat spre comunitate, susținut de profesioniști și destinat promovării neutralității climatice. Acest ghid conține resurse utile, scenariile educaționale și propuneri de activități pentru ateliere dedicate liceenilor și studenților.

Materialul a fost realizat împreună cu echipa De-a Arhitectura, iar în acest context doresc să mulțumesc tuturor celor implicați, în ciuda timpului foarte scurt avut la dispoziție. Le mulțumesc nu doar pentru contribuția adusă în proiect, ci și pentru activitățile desfășurate în caravanele organizate în țară și în cadrul Forumului pentru Neutralitate Climatică.

Adresez mulțumiri speciale colegelor și colegilor: Vera Marin, Mina Sava, Alina Filip, Oana Stanciu, Veronica Sava, Monica Popescu, Dea Ursachi, Carmina Gheorghită și Monica Mureșanu. Le sunt recunoscătoare și tuturor celor care au sprijinit voluntar activitățile desfășurate dincolo de cerințele proiectului.

Subliniez încă o dată rolul esențial pe care Ordinul Arhitecților, în parteneriat cu De-a Arhitectura, îl are în educația tinerilor și în formarea viitorilor specialiști în domeniile sustenabilității și neutralității climatice.

Materialul este disponibil în regim open-source pe site-ul OAR și va fi accesibil în curând și pe platforma M100. El poate fi folosit, adaptat și replicat în alte orașe, fiind o resursă valoroasă pentru activitățile din Săptămâna Verde sau alte inițiative educaționale dedicate liceenilor.

ROBERTA GELLI

profesor și cercetător la Școala de
Arhitectură din Grenoble

Reprezintă Franța în cadrul grupului „Arhitectura și Copiii” al Uniunii Arhitecților. De peste 15 ani, mă dedic promovării culturii arhitecturale către publicul larg, în special către tineri.

Această muncă a fost posibilă doar datorită unei colaborări strânse între profesioniști din domenii diferite: cultură, educație și arhitectură. Ce face ca această colaborare să funcționeze este înțelegerea reciprocă a rolurilor, competențelor și responsabilităților fiecăruia în procesul de transmitere a cunoștințelor. O astfel de înțelegere nu apare de la sine.

Ea se dezvoltă prin experiență, desigur, dar și datorită programelor de formare profesională. Acestea explică ce înseamnă educația pentru mediul construit – provocările ei, metodele, instrumentele folosite și actorii implicați. În plus, aceste programe încurajează colaborarea dintre arhitecți și cadrele didactice.

Astăzi, aș vrea să vă vorbesc despre rolul esențial al formării profesionale în această colaborare în Franța și ce am reușit să construim datorită ei. Dar, înainte de toate, aș dori să vă ofer câteva repere despre contextul social, cultural și profesional francez, pentru că de aici au luat naștere aceste inițiative.

Când vorbim despre arhitectură, fiecare dintre noi are o imagine proprie în minte – amintiri ale locurilor copilăriei, excursii de familie, experiențe legate de spațiile în care trăim, fie că sunt sate sau orașe. Mai avem și imagini ale unor locuri îndepărtate în timp sau spațiu. Arhitectura este pretutindeni în viața noastră cotidiană, în trecutul și viitorul nostru.

Ea ne vorbește despre identitatea, cultura și experiențele noastre de viață, la fel cum reflectă structura societății: religioasă, economică și politică. Și totuși, arhitectura rămâne un domeniu puțin înțeles și deseori neapreciat de către cei care nu sunt arhitecți. În Franța, un studiu la care am participat, publicat în 2015 de Laboratorul Pavel și Școala de Arhitectură din Bordeaux, a analizat modul în care cetățenii percep cultura arhitecturală.

Rezultatele au fost clare: doar 16% dintre francezi spun că sunt interesați de arhitectură. Peste jumătate (58%) cred că arhitectura este treaba exclusivă a arhitecților. Și mai frapant, 74% consideră că arhitecții nu fac eforturi reale pentru a se face înțeleși de publicul larg. Dar această percepție nu este nouă.

Încă din anii '70, cercetări anterioare arătau că populația din Franța manifesta un interes scăzut față de arhitectură, uneori chiar neîncredere față de această profesie.

KRISZTINA SOMOGYI

critic de arhitectură

În Ungaria, preocuparea pentru educația privind mediul construit are rădăcini vechi. Încă din anii '70, mari arhitecți și profesori universitari au început să acorde o atenție sporită ideii că este esențial să educăm nu doar profesioniștii, ci și copiii și publicul larg despre mediul construit în care trăim.

În anii '80, Asociația Arhitecților Maghiari – din care fac parte și pe care o reprezintă în grupul nostru de lucru – alături de ministerele socialiste și alte instituții, a lansat un amplu proiect de cercetare cu 30 de propuneri concrete privind educația pentru mediul construit. Dintre acestea, 15 au fost implementate, însă cea mai importantă rămâne, fără îndoială, experimentul de la Kerekegyháza.

Acolo, două surori – una pedagog și cealaltă arhitect – au desfășurat timp de opt ani un program educațional-pilot într-o școală, care a introdus treptat conceptele de „cultură a mediului” și educație vizuală.

Acest proiect a inspirat introducerea unor cursuri de formare pentru profesori în cadrul Universității Mongoliane (care a organizat, de altfel, recent, o conferință dedicată acestui domeniu, la care am avut onoarea să particip alături de colegi internaționali). Schimbările însă nu sunt rapide – uneori par lente, alteori, în contextul unor crize precum pandemia, parcă prea bruște. Este clar că schimbarea în educație este un proces sinuos, neuniform.

Deși, la nivel oficial, există decizii guvernamentale care susțin integrarea educației pentru cultura mediului construit în programa școlară, în practică apar numeroase dificultăți. Cea mai importantă problemă este centralizarea excesivă a sistemului educațional. Creativitatea locală și inițiativa individuală a profesorilor sunt adesea limitate. De asemenea, profesorii reclamă lipsa resurselor – nu doar materiale didactice sau spații de depozitare pentru modelele realizate, ci și lipsa timpului în orele deja supraîncărcate.

Educația despre mediul construit este de regulă integrată în alte discipline, precum arta sau tehnologia, ceea ce e pozitiv, dar rar ajunge la un nivel aprofundat. Sunt puține școli care dezvoltă proiecte susținute în acest domeniu. Avem însă inițiative promițătoare din partea societății civile, ONG-uri specializate și instituții de formare, precum și din partea Academiei Maghiare de Arte. Un accent important este pus pe înțelegerea patrimoniului local, a clădirilor din cartier, pe dezvoltarea capacităților de observare și învățare prin experimentare. Avem manuale dedicate și jocuri educative premiate internațional.

DOROTA WANTUCH MATLA

Este o adevărată onoare și un privilegiu să mă aflu aici, în fața dumneavoastră, pentru a vă vorbi – sper, pe scurt – despre inițiativa **Archikultura**, un program de formare pentru educatori în arhitectură, aflat deja la a treia ediție. Numele complet în limba engleză ar fi *Architectural Educator Studies*.

Archikultura este un proiect care nu s-a născut din întâmplare. Asemenea tuturor lucrurilor valoroase, a avut nevoie de o întâlnire norocoasă între oameni cu viziuni comune, dar și de sprijin instituțional real. Astfel, a apărut o rețea de colaborare între patru instituții-cheie: Institutul Național de Arhitectură și Urbanism – pe care îl reprezintă și unde colegii mei Kasia Domagalska și alții s-au implicat direct, apoi două facultăți de arhitectură – cea din Cracovia (Sudul Poloniei) și cea din Gdańsk (Nord), dar și Universitatea Comisiei Naționale de Educație, un vechi centru de formare pentru profesori. Acest mix a fost esențial. Am creat împreună un program de studii postuniversitare interdisciplinare, unic în Europa prin structură și abordare.

Proiectul este hibrid, combinând cursuri online cu ateliere față în față, ceea ce îl face accesibil nu doar celor din marile orașe, ci și educatorilor și arhitecților din localități mici. Cei care participă provin din medii foarte diverse, iar rețeaua noastră se extinde de la universități la instituții publice și organizații independente.

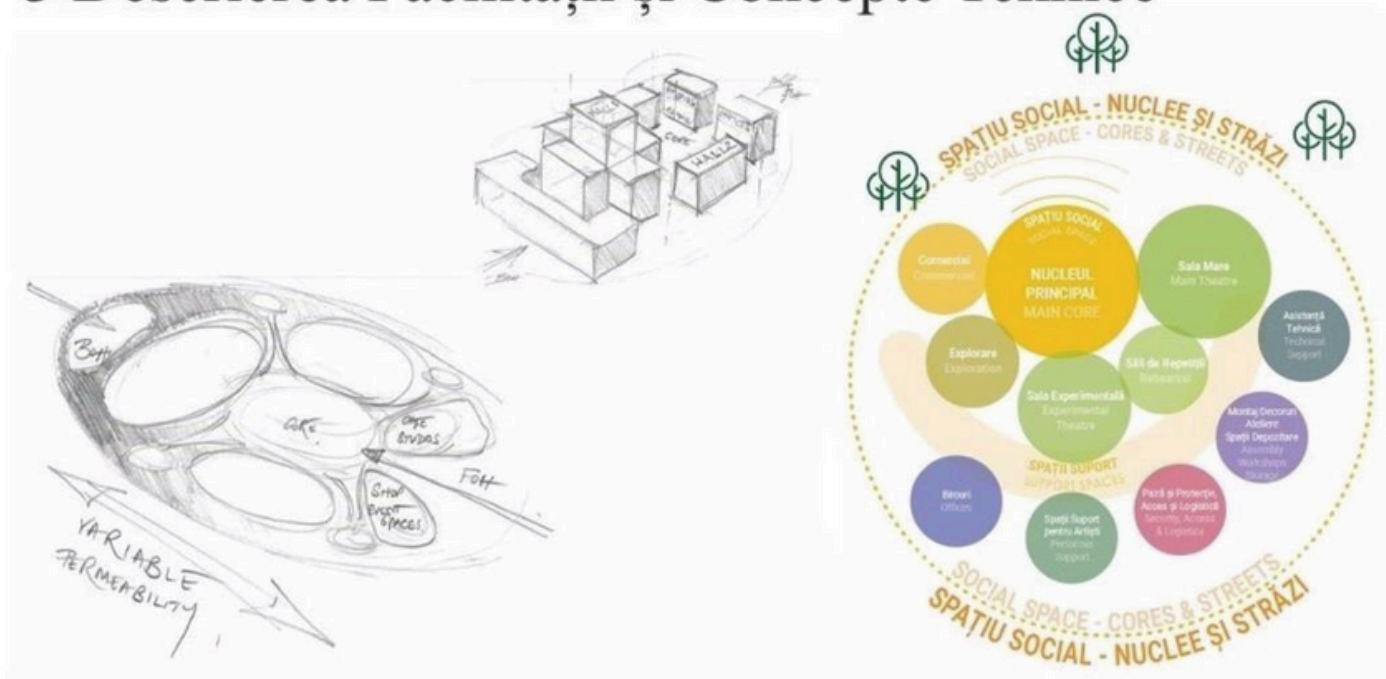
Ne-am dorit un program care nu doar să pregătească specialiști, ci să creeze un dialog real între educație și arhitectură, între teorie și practică. Nu este doar despre a învăța să predai arhitectura copiilor, ci despre a învăța să gândești spațiul ca instrument educativ, ca mijloc de înțelegere a lumii și a conviețuirii în societate.

Structura programului este organizată în cinci module tematice, fiecare abordând un aspect esențial al educației de mediu construit – de la istoria arhitecturii și percepția spațiului, la metodologii pedagogice, urbanism participativ și sustenabilitate. Fiecare modul combină teoria cu activități practice, iar cursanții colaborează în echipe interdisciplinare, lucru extrem de valoros. Cei care participă nu sunt doar arhitecți – avem printre noi profesori, artiști, activiști, psihologi. Tocmai această diversitate face ca experiența să fie atât de bogată.

Scopul nu este să formăm experți izolați, ci oameni care știu să creeze punți între domenii, să construiască contexte de învățare sensibile, relevante și ancorate în realitate.

Suntem mândri că, după trei ediții, această inițiativă nu doar că a format zeci de educatori, ci a pus bazele unei comunități active care transformă școala și orașul prin sensibilitate spațială și cultură urbană.

3 Descrierea Facilității și Concepte Tehnice

INFO 6

DE ARH. DORIN BOILĂ

Iunie 2025

„THERME FORUM” – WORKSHOP ÎN CADRUL FESTIVALULUI DE TEATRU

După cum reiese din textul de prezentare al programului Festivalului Internațional din acest an, organizatorii continuă dezbaterile privind un posibil ansamblu de construcții care să includă spații adecvate pentru un complex de săli de spectacole, străzi interioare/exterioare și alte facilități necesare festivalurilor de arte ale spectacolului, precum și spații dedicate congreselor și conferințelor internaționale, pentru care Sibiu ar putea deveni o gazdă permanentă.

Tema este una sofisticată, situându-se aproape la limita unei integrări firești în țesutul urban existent, mai ales având în vedere proximitatea față de centrul medieval al orașului. Aceasta, din simplul motiv că funcțiunile preconizate tind să contureze un conglomerat construit impunător, dar limitat de două străduțe, un bulevard și piața orașului – elemente care leagă zona istorică de câteva dotări ale epocii socialiste (Casa Sindicatelor, magazinul universal, hotelul-turn și un hotel contemporan amplasat pe locul fostei primării).

Dezbaterea din această ediție s-a concentrat pe subiecte precum „durabilitate”, „mediu”, „reziliență” – noțiuni la modă, întoarse pe toate fețele, dar care au ajuns să marginalizeze problematica urbanistică și implicațiile unui asemenea colos adosat intramurosului medieval.

SUSTENABILITATE

Dezbaterea obsesivă axată pe aceste teme-tabu tinde să minimalizeze necesara reflecție asupra celei mai importante chestiuni din acest sit: raportul dintre tradiție și modernitate, respectiv identitate și inovație.

Problema durabilității și a modificărilor de mediu nu se reduce la „schimbările climatice” – această insistență trădează o lipsă crasă de informare din partea celor implicați. Modificarea climei presupune energii și procese ce depășesc cu mult posibilitățile actuale ale omenirii. Dacă asemenea evoluții au loc, ele sunt cauzate de schimbări în mecanica universului apropiat, de care planeta noastră depinde direct.

Focalizarea pe fenomene climatice presupus „provocate” de activitățile umane conduce la o filosofie economică eronată și la obiective false, ce generează inevitabil risipă de resurse materiale, fonduri și energie umană.

OAMENI, LOCURI, REZILIENȚĂ

Consider că problemele legate de identitate, specific local, coeziune comunitară și tensiuni sociale sunt greșit analizate și interpretate, ceea ce duce la soluții incoerente și, în mare parte, negative: totul este translatat de la cauzele reale și direcțiile eficiente de acțiune către nevoile nesfârșite ale unor „grupuri defavorizate” din societatea actuală.

Nu se discută deloc despre factorii care determină stabilitatea socială (într-o societate normală, proactivă, nu una asistată), nici despre sursele de energie socială și financiară – cine le produce și cum pot fi susținute durabil? Se insistă doar pe multitudinea, mereu în creștere, a minorităților de tot felul, neglijând constant majoritatea – cu nevoile sale firești de continuitate, echitate socială și respect pentru tradițiile validate istoric.

Reziliența oricărei comunități din lume a fost susținută prin conservarea moștenirii identitare a locului și a peisajului cultural respectiv – o moștenire care cuprinde, în primul rând, etosul religios al comunității, cultura civilizațională validată în timp și respingerea fermă a experimentelor civice și a manipulărilor de tip „inginerie socială”.

Acestea sunt câteva dintre implicațiile unei dezbateri absolut necesare pentru un implant cultural-social într-un sit cu valoare patrimonială – un spațiu definitoriu pentru brandul istoric al Sibiului.

Conferința aniversară

INCD URBAN- INCERC

cea de-a XXVII-a ediție

-48-

Conferința aniversară a INCD URBAN-INCERC și cea de-a **XXVII-a ediție** a conferinței de cercetare în construcții, economia construcțiilor, arhitectură, urbanism și dezvoltare teritorială având ca temă **„75 de ani de cercetare în construcții, arhitectură și urbanism. de la INCERC la INCD URBAN-INCERC, 1950-2025”** au fost organizate de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Construcții, Urbanism și Dezvoltare Teritorială Durabilă URBAN-INCERC la sediul din Șos. Pantelimon nr. 266, sector 2 pe data de 22 mai 2025. Evenimentul, care a îmbinat sesiunea aniversară cu prezentările științifice în plen, incluzând atât realizări științifice recente, cât și prelegeri ale unor personalități invitate, a reunit **100 de participanți** provenind din **5 organizații** sau autorități publice, **20 de firme**, **9 universități** (dintre care 3 din străinătate), **3 institute naționale** de cercetare-dezvoltare sau ale Academiei Române. Au fost trimise și acceptate spre publicare **21 rezumate** (dintre care 8 în domeniul construcțiilor), au fost trimise **10 lucrări integrale** (dintre care 3 în domeniul construcțiilor) și acceptate 9 (dintre care 2 în domeniul construcțiilor), și au fost prezentate 18 postere.

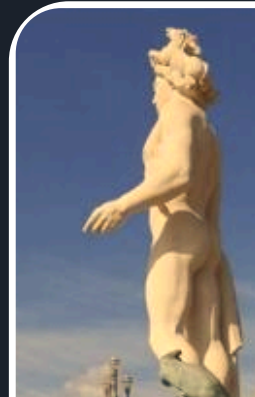
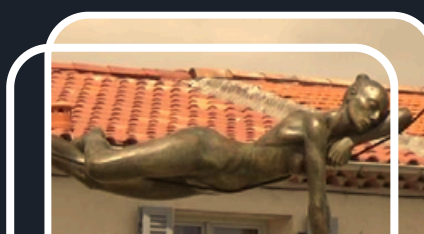
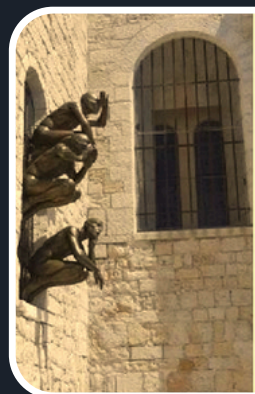

PRIMIM DE LA CITITORI

JURNAL DE CĂLĂTORIE

autor:

Alexandru ANTONESCU

ANTIBES

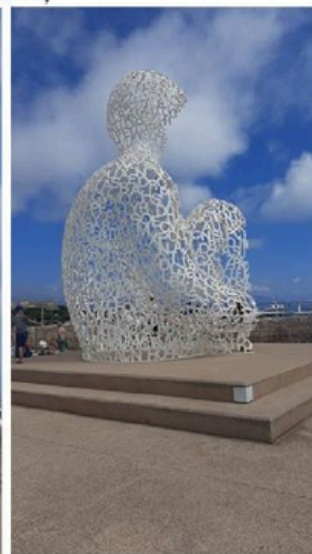
La fel ca în 1999, am făcut doar o escală la Antibes (mai lungă totuși de data asta); dacă voi mai reveni vreodată pe Coasta de Azur – ceea ce din păcate este foarte puțin probabil – cu siguranță va trebui să dedic mai mult timp acestui oraș

Am ajuns mai întâi în Port Vauban, pare-se unul din cele mai mari porturi de iahturi din Europa; aici se află și „cheiul miliardarilor”, dar nu știu exact unde pentru că nu l-am căutat, portul e imens

Este și o mică plajă cu pietriș dar nefolosită, sunt alte plaje bune, cu nisip, în oraș

Un punct de atracție este „Nomade”, creație a unui artist catalan: o formă umană, în care se poate și intra, compusă din litere metalice

Arta sculpturii este, în general, la mare cinste în Antibes: pe promenada de pe malul mării sunt instalate, din loc în loc, statui moderne, între care una se remarcă în mod deosebit

„Sfidarea” (Le Défi) este foarte apreciată de instagrammeri, bineînțeles am pozat-o, filmat-o și eu cum m-am priceput. Autorul, Nicolas Lavarenne, din câte înțeleg a creat toate sculpturile din zonă

Statui (tot de Lavarenne) și la o fereastră dar mărturisesc că nu mai știu dacă este catedrala, muzeul Picasso sau vreo clădire oarecare, nici Google nu mă ajută; alături, însă, este evident muzeul Picasso, amenajat într-un castel foarte vechi (fundațiile sunt din vremea romanilor iar turnul, de prin 1100) în care artistul însuși a locuit timp de două luni, în 1946; bineînțeles... n-am avut timp să-l vizitez

Promenada continuă, la capăt sunt alte sculpturi ale lui Lavarenne; cea din hamac se numește pare-se „Pantera”, eu i-am spus „Statuia adormitei”

Turnul Grimaldi, de lângă catedrală, tot din sec. XI ca și turnul castelului, și una din străzile pitorești pe care am revenit spre gară, în mare grabă, ca peste tot...

NICE

Acum 25 de ani, din lipsă de timp, n-am apucat să văd prea mult din oraș așa că acum am încercat să recuperez... cât de cât

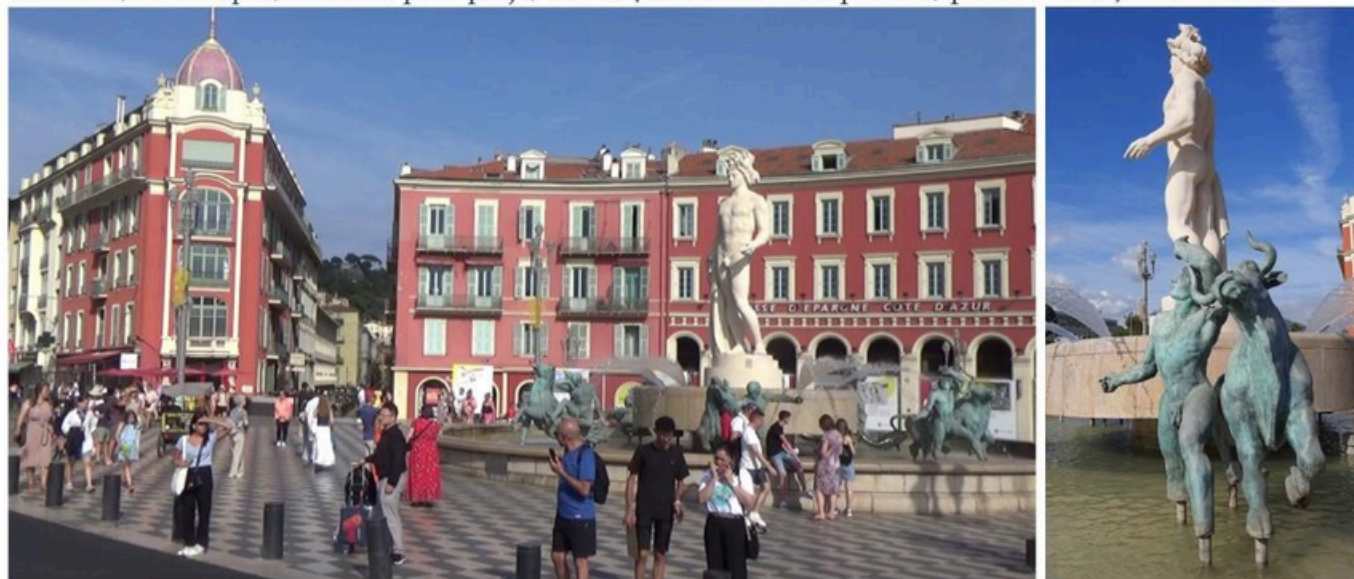
În centru, vederea de la fereastra camerei mele (grădina însă aparținea unui alt hotel, mai dichisit); în dreapta și stânga, imagini din același cartier

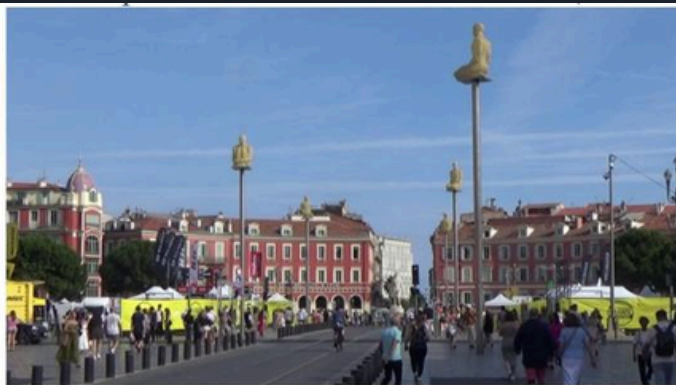
Promenade des Anglais cu celebrul hotel Negresco nu era prea departe, deci mi-am făcut plimbarea obligatorie pentru orice turist

Tot Promenade des Anglais, în stânga un monument discret pentru victimele atentatului cu camionul, din 2016; în dreapta, intrarea pe o plajă, bineînțeles sunt toate private, pentru clienții hotelurilor

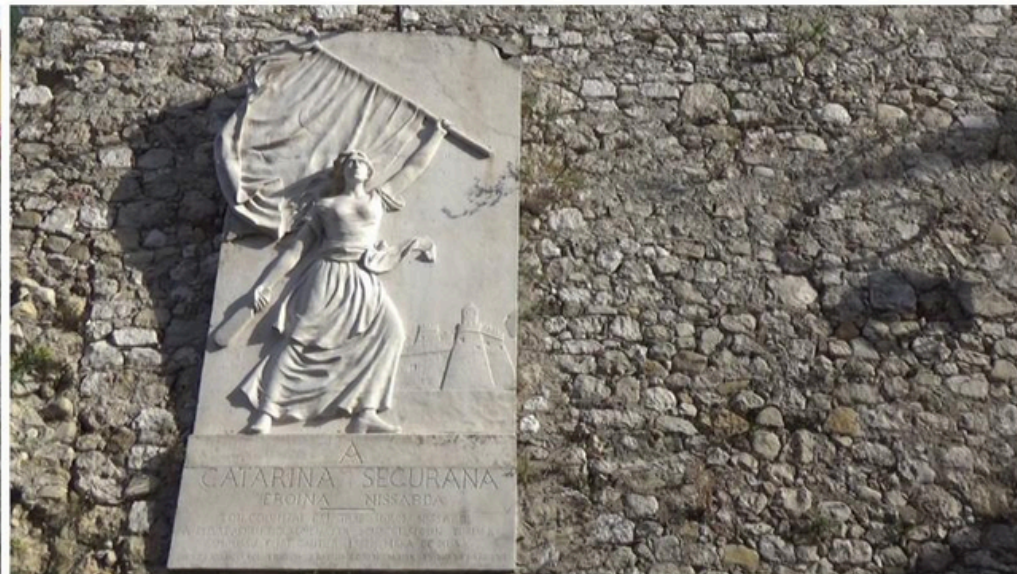
De pe Promenade am ajuns în piața Masséna, centrul tradițional al orașului, cu fântâna lui Apollo, care (am aflat acum) are o istorie agitată: a fost instalată în 1956 dar localnicilor nu le-a plăcut, făceau tot felul de glume pe seama ei iar unii mai conservatori erau supărați că zeul era nud (!) așa că în anii 70 a fost demontată și uitată până în 2011 când cineva și-a amintit de ea și a fost montată din nou, între timp lumea devenise mai tolerantă... (ceea ce explică de ce nu o țineam minte din 1999...)

O contribuție mai recentă la imaginea pieței: niște statui ciudate urcate pe stâlpi, credeam că sunt provizorii dar nu, sunt permanente și reprezintă cele șapte (!) continente; autorul este același cu al „Nomadului” de la Antibes, catalanul Jaume Plensa (din păcate mare parte din piață era ocupată cu logistica Turului Franței, deși acesta urma să ajungă aici peste câteva săptămâni)

Din piața Masséna am trecut în „Vieux-Nice”, centrul istoric format în cea mai mare parte din străzi extrem de înguste, astfel că nu se putea filma ca lumea în format „landscape”; aici, catedrala Sainte-Réparate, un detaliu al altei biserici, capela Sainte-Croix și o vedere spre turnul bisericii Saint-Jacques le Majeur; toate sunt cam din aceeași epocă, sec. XVII – XVIII, remaniate, împodobite mai târziu, când au fost fonduri

Căutând ieșirea din centrul istoric am ajuns la monumentul eroinei locale Catherine Ségurane, o femeie din popor care a ajutat la respingerea unui asediu al otomanilor, în 1543 (basorelieful e din 1923, se spune că era spălătoreasă deci au reprezentat-o cu un bățor de rufe); nu este sigur că a existat într-adevăr dar este foarte iubită de localnici

De aici am ajuns în piața Garibaldi, pe care mi-o aminteam foarte vag (și incorect) din 1999; este un loc foarte animat, cu nenumărate restaurante și terase (n-am pierdut ocazia de a lua masa acolo), dominat de statuia marelui revoluționar născut chiar la Nice sau Nizza, dar și de o sculptură mai nouă, un leu uriaș din rășină sintetică, creat de artistul francez Richard Orlini: trebuia să fie provizoriu dar a fost foarte apreciat de localnici sau mai degrabă de primărie, așa că a rămas pe loc

Am coborât în Cours Saleya, fosta piață de flori care este, acum, plină de terase de restaurant (asta o țineam bine minte de data trecută); în 2020, o străduță din zonă (cam în continuarea Promenadei des Anglais) a primit numele fostului președinte Jacques Chirac, căruia i s-a ridicat și o statuie; dar unii localnici nu sunt de acord și, de câteva ori, statuii i s-au tăiat câteva degete (asta am citit mai târziu, nu am verificat atunci dacă le avea pe toate)

Și de aici, din nou pe Promenade des Anglais pentru a încheia ziua într-un mod plăcut

ÈZE

Èze este un sat pitoresc situat între Nice și Monaco, pe șoseaua de pe „marea cornișă”, la 300 – 400 de metri peste nivelul mării; de pe șosea se mai urcă, pe jos, destul până în satul medieval propriu-zis (există și o gară, aproape de mare, la care se ajunge pe „poteca lui Nietzsche” pe care am socotit mai prudent să nu mă angajez); greșeala mea, oarecum, a fost că am ținut neapărat să urc în satul medieval în loc să fi mers înapoi și încolo pe șosea, unde văzusem (din autobuz) panorame fermecătoare ale mării și litoralului; acestea mi-au rămas doar în amintire, nu și în memoriile digitale...

Cam așa se vede satul, mai precis biserica lui, de la nivelul șoselei; în vârful colinei sunt ruinele unui castel, cu o „grădină exotică” la care nu m-au ținut puterile să urc

O statuie elegantă lângă biserică, dar nu-mi mai amintesc ce reprezenta; biserica însăși, din sec. XVIII, era din păcate înconjurată de containere, se făceau renovări

Satul este într-adevăr foarte pitoresc, instagramabil, dar cam toate clădirile sunt hoteluri și restaurante cu mai multe stele decât îmi puteam eu permite (până la urmă am luat masa jos, la șosea)

MONACO

Nu am pierdut ocazia de a petrece câteva ore în Principat, orașul „de jos” e cam agitat pentru gustul meu dar pe „stâncă” (Le Rocher), unde se află și palatul princiar, este mai liniște, cum e și normal

Autobuzul m-a lăsat în vale iar după Èze nu prea aveam chef de alt urcuș, dar priveliștile de pe parcurs au compensat "disconfortul"

Palatul princiar este vegheat de statuia lui Francesco Grimaldi, supranumit „Il Malizia”, cel care a întemeiat dinastia după ce a capturat stâncă, în 1297; statuia a fost instalată la exact 700 de ani după acest eveniment

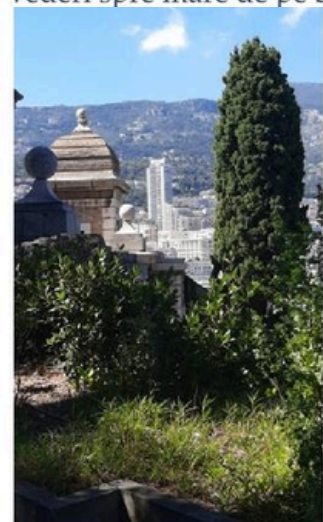
Nu era ora schimbării găzii dar soldatul din post defila din când în când prin piață, ca să-i bucure pe turiști; mai interesantă decât palatul mi s-a părut cazarma carabinierilor, de vis-a-vis, cu fațada bogat

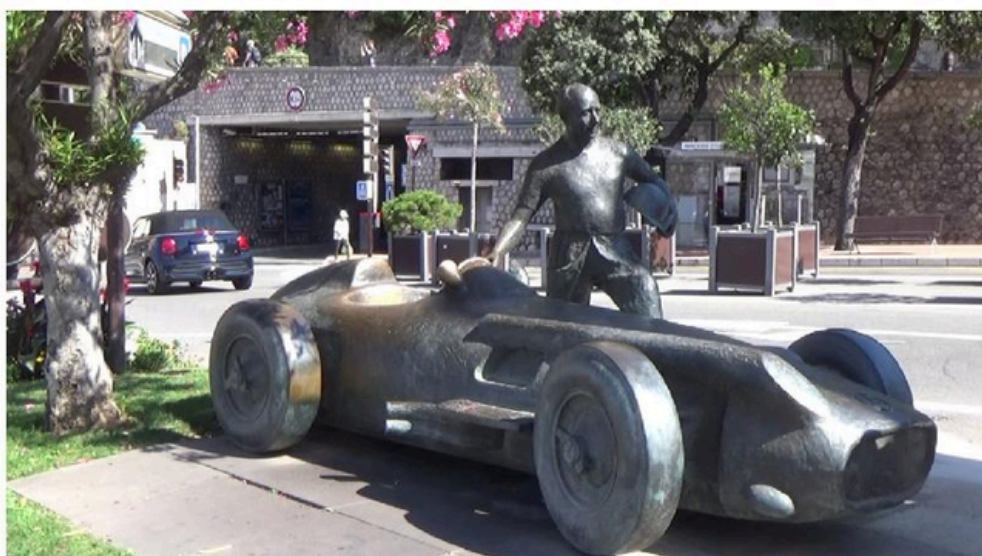
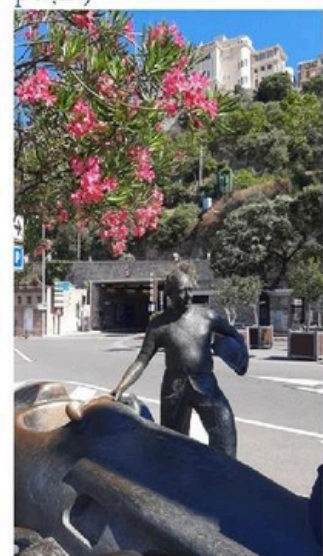
Catedrala Notre-Dame-Immaculée, situată aproape de palat, a fost construită în jurul anului 1900, în stil „romano-bizantin”; mie mi-au plăcut și casele vecine, din aceeași epocă probabil

Vederi spre mare de pe bulevardul care coboară spre „orașul de jos” (La Condamine)

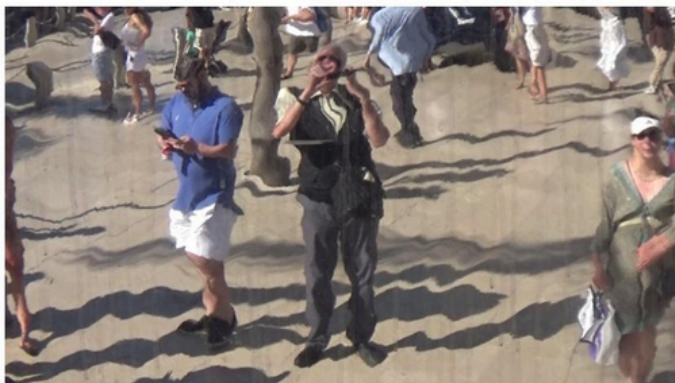
Alte panorame, de data asta spre port și oraș (în stânga, de la „Capela Păcii”, unde m-am odihnit puțin)

Am ajuns cu bine jos dar până la Cazinou am preferat să iau un autobuz urban; lângă stație era un monument al marelui campion de formula I Juan Manuel Fangio, alături de mașina sa Mercedes; statuia a fost inaugurată în 2003 deci n-aveam cum să o văd data trecută, chiar dacă aş fi trecut pe aici

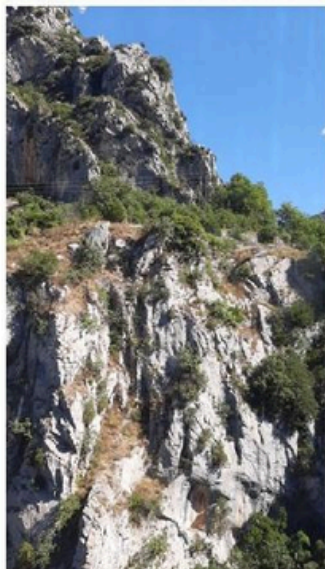
Am ajuns și la Cazinou dar nu mi-am încercat norocul, nici nu cred că m-ar fi lăsat să intru, nu eram îmbrăcat cum trebuie

M-am distrat, însă, cu o uriașă oglindă convexă instalată în fața Cazinoului, ca să pot spune că n-am trecut prin Monaco fără să-mi fac un selfie... oarecum 😊

TENDE

Tende este un orașel din Alpi (altitudine 800 metri) care a aparținut Italiei până în 1947, când a fost cedat Franței, ca țară învingătoare (după consultarea populației). Planul era să ajung aici cu un tren turistic francez iar după vreo oră să iau un tren italian spre destinația finală, Torino. Din păcate lucrurile nu au mers conform planului...

La început a mers bine: traseul era extrem de pitoresc iar în trenul turistic francez era și o doamnă care dădea explicații (nu am pozat-o, din respect)

În gara din Breil (un orașel mai mare, unde trenul a staționat mai mult) ceva ar fi trebuit să mă pună pe gânduri: la megafon se vorbea despre o grevă a căilor ferate italiene. Dar nu i-am dat atenție, oricum nu prea mai aveam ce face, zarurile erau aruncate...

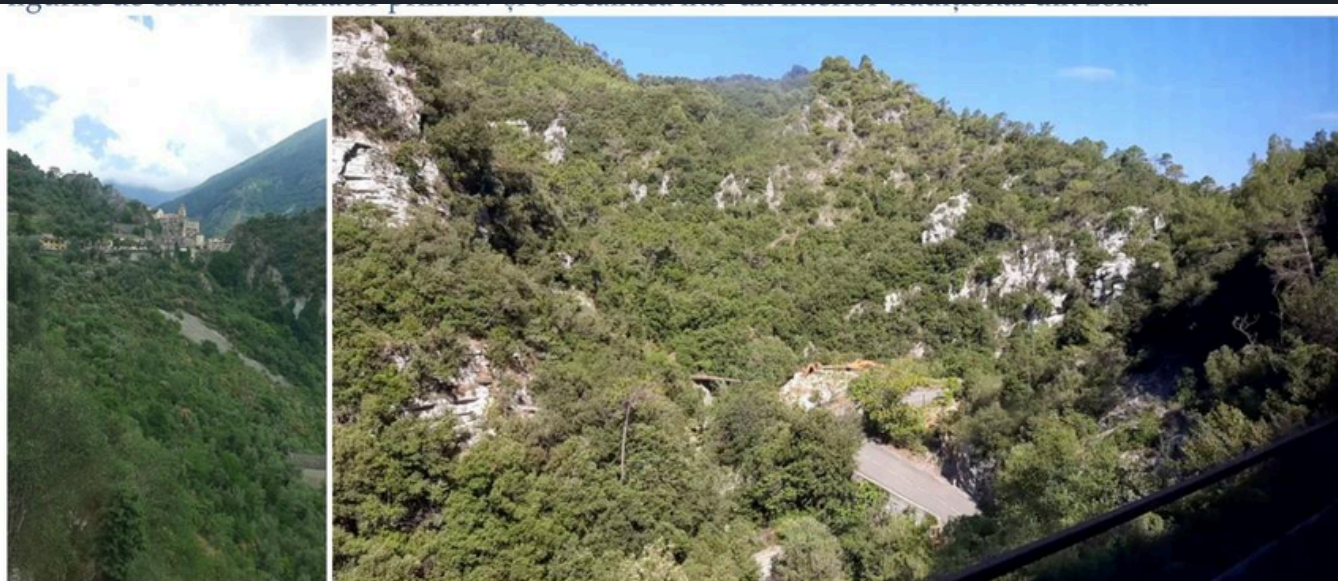
Am ajuns cu bine la Tende, gara era din cele fără personal; am făcut câteva poze, cu bagajele în spate era mai greu; la ora la care trebuia să apară trenul italian, surpriză: nu a apărut... (pe linia din dreapta urma să vină): am căutat pe site-ul căilor ferate italiene, din cauza grevei era anulat și acest tren și următorul, mai rămânea unul seara, opt ore mai târziu! (fără nicio garanție că ar fi venit măcar ăla...)

Rămăsesem blocat în Alpi: fiind duminică nici spre Franța nu prea mai erau trenuri, și oricum rezervarea la hotel era la Torino! Fără panică, am luat masa (la alt restaurant decât se vede sus, dar ăsta arăta mai pitoresc) și am vizitat muzeul local, Musée des Merveilles, pe care până atunci îl ignorasem

Numele muzeului nu înseamnă că acolo erau expuse cine știe ce minuni, ci vine de la numele unei văi locale, Vallée des Merveilles, unde s-au descoperit nenumărate gravuri preistorice pe stânci; câteva copii erau expuse și în muzeu dar mărturisesc că am intrat mai mult ca să-mi mai las bagajul (oamenii au fost foarte amabili, deși intrarea e gratuită eram aproape singurul vizitator); am filmat ca amintire figurile de ceară: un vânător primitiv și o localnică într-un interior tradițional din zonă

Am urcat într-un autobuz francez (singurul mijloc de transport disponibil) care, în urma modificărilor de frontieră, ocolea puțin pe teritoriul italian, la Ventimiglia (din nou pe coastă...); aici am alergat la gară unde bineînțeles era un haos total din cauza grevei; un tren care totuși circula m-a dus numai până la Savona... tot pe coastă... între timp s-a lăsat noaptea, greva încetase dar haosul continua, *bref* cu alt tren am ajuns în Torino **la jumătate de oră după miezul nopții**, adică 9 ore mai târziu decât programasem; noroc că hotelul era lângă gară 😊 din păcate nu am documentat foto și video mica aventură, nu-mi ardea de asta, dar acum regret 😞

UAR SIBIU

CENTRUL DE CULTURĂ ARHITECTURALĂ

ECHIPA DE REDACȚIE

Mircea ȚIBULEAC - redactor șef
Ana DONȚU - redactor&tehnoredactor
Dorin BOILĂ - redactor
Claudia ȘTEFĂNESCU - corector

CORESPONDENȚI

- Răzvan HATEA
- Raluca HAGIU
- Lucian MIHĂESCU

COLABORATORI

- Ioana MIHĂIESCU
- Alexandru-Ionuț PETRIȘOR
- Alexandru ANTONESCU

CONTACTE

Adresă:
Piața Mică nr. 24, Sibiu
Telefon:
0371.399.192
Email:
filiala@uarsibiu.ro
Website:
www.uarsibiu.ro